DZIENNIK URZĘDOWY MINISTERSTWA SKARBU

WARSZAWA, 19 stycznia 1950 **Nr 1** Poz. 1-13

TREŚĆ:

1.

OKÓLNIK
z dnia 27 grudnia 1949 r.
w sprawie spisów remanentowych w księgarniach.

Przychylając się do wniosku Związku Księgarzy Polskich Ministerstwo Skarbu ustala iż władze podatkowe nie będą kwestionowały prawidłowości spisów remanentowych księgarni na dzień 31 grudnia 1949 r. (1 stycznia 1950 r.), jeżeli remanenty te sporządzone zostaną — przy zachowaniu warunku prawdy materialnej — według zasad podanych w okólniku z 18 grudnia 1948 roku Znak Min. Sk. D. V. 22025/1/48 w sprawie spisów remanentowych w księgarniach (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 101, poz. 472).

Co się tyczy księgarni sortymentowych (detalicznej sprzedaży książek lub nut), prowadzących księgi handlowe, to — niezależnie od wyżej powołanych zasad spisów remanentowych na dzień 31 grudnia 1949 r. (1 stycznia 1950 r.)—Ministerstwo Skarbu zarządza, jako warunek wstępny do zwolnienia tych księgarni od obowiązku prowadzenia w 1950 roku kontroli ilościowej:

1) wykazanie w aktywach bilansu na dzień 31 grudnia 1949 r. (1 stycznia 1950 r.) w oddzielnych pozycjach:

a) „Wydawnictwa nowe nieamortyzowane" — wartości remanentów w/g cen detalicznej sprzedaży;

b) „Wydawnictwa nowe amortyzowane" — wartości remanentów wg cen detalicznej sprzedaży;

c) „Wydawnictwa używane" — wartości remanentów wg cen zakupu netto;

d) „Różne artykuły księgarskie" — wartości remanentów wg cen zakupu netto;

e) „Wydawnictwa zdeaktualizowane" — wartości remanentów wydawnictw zdeaktulizowanych (makulatury) w ewidencyjnym jednym złotym;

f) „Towary objęte kontrolą ilościową zakupu" — wartości remanentów towarów wg cen zakupu netto;

2) wykazanie w pasywach bilansu — jako sprostowanie wartości poz. „Wydawnictwa nowe nieamortyzowane" i „Wydawnictwa nowe amortyzowane" — w oddzielnych pozycjach:

a) „Rabaty i bonifikaty otrzymane z wydawnictw nowych"— różnic między ceną detaliczną sprzedaży ,a ceną zakupu netto remanentów nowych wydawnictw nieamortyzowanych i amortyzowanych;

b) „Amortyzacja wydawnictw nowych" — sumy odpisów amortyzacyjnych, dotyczących remanentów nowych wydawnictw;

3) odniesienie na rachunek wyników (r-k strat i zysków) 1949 roku odpisów amortyzacyjnych, dotyczących sprzedanych do końca 1949 roku wydawnictw.

W rezultacie zachowania warunku, podanego w pkt 3), suma uwidoczniona w pasywach bilansu w pozycji „Amortyzacja wydawnictw nowych" powinna ściśle odpowiadać łącznej sumie (z roku bieżącego i lat ubiegłych) odpisów amortyzacyjnych nowych wydawnictw pozostałych w remanencie na dzień 31 grudnia 1949 r. (1 stycznia 1950 r.).

Ministerstwo Skarbu zezwala na ustalenie wartości remanentu na 31. 12. 1949 r. wydawnictw zakupionych w 1949 r. w stanie używanym — wysokości 60% ceny sprzedażnej, figurującej na wydawnictwie.

Użyte wyżej określenia „wydawnictwa", „artykuły" i „towary" oznaczają: w odniesieniu do wydawnictw — książki, albumy, nuty tomowe, atlasy, broszury o objętości do 64 stronic, biblioteczki popularno-naukowe i lektury szkolne; w odniesieniu do artykułów: nuty arkuszowe, żurnale, czasopisma, mapy, mapki i portrety; w odniesieniu do towarów — globusy, pomoce szkolne, dewocjonalia, materiały piśmienne itp.

Ministerstwo Skarbu w końcu wyjaśnia, że pod pojęciem „ceny detalicznej sprzedaży" należy rozumieć cenę uwidocznioną na wydawnictwie, nie pomniejszoną o żadne przygodnie udzielane odbiorcom bonifikaty, natomiast pod pojęciem „ceny zakupu netto" — cenę sprzedażną detaliczną pomniejszoną o rabat księgarski i nie powiększoną o koszty uboczne sprowadzenia wydawnictw, artykułów i towarów.

Koszty uboczne sprowadzenia wydawnictw, artykułów i towarów powinny być w odpowiednim stosunku procentowym do ogólnej wartości remanentów aktywowane w oddzielnej, ogólnej pozycji.

Powyższe zarządzenie nie dotyczy księgarni należących do przedsiębiorstw państwowych lub pozostających pod zarządem państwowym.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

2.

OKÓLNIK
z dnia 29 grudnia 1949 r.
w sprawie likwidacji zaległości podatkowych detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem.

Ministerstwo Skarbu uchyla okólnik z dnia 31 grudnia 1948 r. Nr D. VI. 13102/2/48 w sprawie likwidacji zaległości podatkowych przedsiębiorstw wyszynkowych i jednocześnie zarządza co następuje:

I) Co do zaległości podatkowych oraz zaległości na rzecz S.F.O. powstałych po ogłoszeniu niniejszego okólnika.

Jeżeli przedsiębiorca sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem zalega z zapłatą deklarowanych zaliczek na podatek obrotowy i dochodowy oraz składek na rzecz S.F.O. za dwa miesiące, bądź też jeżeli — w przypadku dokonania po dniu ogłoszenia niniejszego okólnika wymiaru podatku lub zaliczek podatkowych i składek S.F.O. — dłużnik nie uiści wymierzonych (domierzonych) należności w ciągu dwóch miesięcy po doręczeniu nakazu płatniczego (decyzji) a egzekucja tych należności nie doprowadziła w tym terminie do zaspokojenia pretensji Skarbu Państwa, bądź nie rokuje pozytywnego wyniku, ani też podatnik nie uzyskał zezwolenia na ratalną spłatę zaległości urząd wezwie dłużnika pismem według załączonego wzoru do ich zapłacenia w ciągu dwóch miesięcy z zagrożeniem cofnięcia zezwolenia na wykonywanie sprzedaży napojów alkoholowych w zastępstwie Związku Inwalidów Wojennych. Wezwaniem tym objąć należy wszystkie zaległości podatkowe dłużnika. Odpis pisma wzywającego dłużnika (zastępcę) do zapłaty należy równocześnie przesłać Związkowi Inwalidów Woj. R. P. do wiadomości. Jeżeli zaległości nie zostaną zapłacone w terminie wskazanym w wezwaniu ,bądź nie zostaną rozłożone na raty, urząd skarbowy cofnie zatwierdzenie na zastępstwo w wykonywaniu przez dłużnika sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem. O cofnięciu zatwierdzenia Urząd Skarbowy zawiadomi Związek Inwalidów Woj. R. P., a odpis decyzji o cofnięciu prześle równocześnie dłużnikowi (zastępcy) do wiadomości.

2) **Co do zaległości podatkowych oraz zaległości na rzecz S.F.O. powstałych przed ogłoszeniem niniejszego okólnika.**

Jeżeli przedsiębiorca sprzedaży napojów alkoholowych z wyszynkiem zalega z zapłatą zobowiązań podatkowych i należności na rzecz S.F.O., powstałych (deklarowanych, bądź wymierzonych) przed ogłoszeniem niniejszego okólnika, należy postąpić jak wyżej w pkt 1), chociażby dłużnik nie zalegał z zapłatą bieżących należności z tym jednak, że wezwanie do zapłaty zaległości z zagrożeniem cofnięcia zatwierdzenia dłużnika w charakterze zastępcy Związku Inwalidów Wojennych urząd wysyła po upływie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego okólnika.

3) W razie uzasadnionej potrzeby władze podatkowe mogą udzielać dłużnikom ulg w spłacie tych zaległości w granicach posiadanych uprawnień.

Ministerstwo Skarbu zauważa, że wspomniane wezwanie o zapłatę należności zarówno w przypadku pod 1) jak i pod 2) — nie ma charakteru upomnienia przewidzianego w art. 26 dekretu o egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych (Dz. U. R. P. z 1947 r. Nr 21, poz. 84), a doręczenie tego wezwania dłużnikowi nie stanowi przeszkody do dalszego kontynuowania egzekucji należności objętych wezwaniem nawet w okresie dwumiesięcznym, wyznaczonym w tym wezwaniu, chyba, że dłużnik uzyskał odroczenie lub zezwolenie na ratalną spłatę zaległości.

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu poleca nie kierować do Związku Inwalidów Wojennych wezwań do uregulowania zob. pod. przypadających od zastępcy Związku Inwalidów Wojennych w wykonywaniu detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, a już skierowane wezwania traktować jako nieaktualne. Również i koszty egzekucyjne z tytułu dokonanych czynności — nie obciążają Związku Inwalidów Wojennych.

Minister Skarbu K. Dabrowski

Wzór wezwania.

Załącznik do okólnika z dnia 29. XII. 1949 r.

Urząd Skarbowy-Rewizyjny

w . . . .

Dnia . . .

Nr . .

Do

Ob. . . . .

Zastępcy Związku Inwalidów Wojennych w wykonywaniu det. sprzedaży napojów alkohol.

w . . . .

ul. . . . .

Obywatel(ka) zalega z zapłatą należności a mianowicie:

a) w podatku obrotowym za . . . . . . zł . . . .

b) w podatku dochodowym za . . . . . . zł . . . .

c) w składkach na rzecz S.F.O. za . . . zł . . . .

d) . . . . zł . . . .

e) w kosztach egzekucyjnych . . . . zł . . . . .

Razem zł . . . . .

Ze względu na to, że nie jest dopuszczalne wykonywanie sprzedaży napojów alkoholowych przez osoby nie wypełniające swoich zobowiązań wobec Skarbu Państwa — Urząd wzywa Obywatela(kę) do uregulowania wymienionych wyżej należności wraz z przypadającym dodatkiem za zwłokę. W razie nieuregulowania tych zaległości bądź też nie uzyskania odroczenia lub rozłożenia na raty zaległości w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania niniejszego wezwania — Urząd cofnie zatwierdzenie Obywatela (ki) w charakterze zastępcy Związku Inwalidów Wojennych w wykonywaniu sprzedaży napojów alkoholowych, co pociągnie za sobą rozwiązanie umowy zawartej z tym Związkiem o wykonywanie sprzedaży napojów alkoholowych bez wypowiedzenia z konsekwencjami wynikającymi z tej umowy.

Wezwanie niniejsze nie powoduje wstrzymania egzekucji powyższych zaległości.

3.

OKÓLNIK

z dnia 30 grudnia 1949 r.

w sprawie zarachowywania dochodów budżetowych Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego.

Na zapytanie niektórych izb skarbowych Ministerstwo Skarbu po porozumieniu się z Ministerstwem Bezpieczeństwa Publicznego wyjaśnia, iż mimo że w budżecie Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego dochody są oznaczone tylko działem 1, to dochodami tymi administrują wszystkie władze asygnujące podległe Ministerstwu Bezpieczeństwa Publicznego.

W związku z tym Ministerstwo Skarbu przypomina, że na rachunek Ministerstwa Skarbu winny być przekazywane tylko takie wpływy, którymi administruje Zarząd Centralny Ministerstwa Bezpieczeństwa Bublicznego, wszelkie inne dochody należy zarachowywać—zgodnie ze wskazówkami w deklaracjach przychodowych — na rachunek władzy administrującej tymi dochodami.

Dyrektor Departamentu Wł. Andruszczenko

4.

OKÓLNIK

z dnia 31 grudnia 1949 r.

w sprawie zaopatrywania wniosków o nabywanie i najmowanie nieruchomości dla instytucji państwowych na terenie m. st. Warszawy i pow .warszawsklego w opinię właściwego organu zarządu nieruchomości państwowych.

Nawiązując do okólnika z 27 lipca 1949 r. w sprawie nabywania i najmowania nieruchomości dla instytucji państwowych (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 28, poz. 184) oraz w związku z zaleceniem Prezydium Rady Ministrów—Komisji do rozdziału mieszkań dla pracowników urzędów i instytucji państwowych w Warszawie, Ministerstwo Skarbu poleca władzom, urzędom i instytucjom państwowym podległym lub nadzorowanym przez Ministerstwo Skarbu na terenie m. st. Warszawy i powiatu warszawskiego, aby przed składaniem wniosków w sprawie nabycia lub najmu nieruchomości na terenie m. st Warszawy i powiatu warszawskiego zaopatrywały je w opinię właściwego organu zarządu nieruchomości państwowych.

Dyrektor Departamentu H. Birencwaig

5.

OKÓLNIK

z dnia 31 grudnia 1949 r.

w sprawie spłaty zaległego podatku gruntowego za r. 1947 od gospodarstw rolnych b. P.N.Z.

Ministerstwo Skarbu udziela do wiadomości podległym sobie władzom i urzędom pisma okólne Ministerstwa Administracji Publicznej z 24 listopada 1949 r. L. SD. II-2-3676 w sprawie wstrzymania egzekucji II raty podatku gruntowego za 1947 r. od P.N.Z. (w likwidacji), ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Administracji Publicznej z 5 grudnia 1949 r. Nr 50, poz. 369, oraz z 14 grudnia 1949 r. L. SD II-2-3676 w sprawie spłaty zaległego podatku gruntowego za 1947 r. od gospodarstw rolnych b. P.N.Z., ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Administracji Publicznej z 21 grudnia 1949 r. Nr 53, poz. 397.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 listopada 1949 r.

Wstrzymanie egzekucji II raty podatku gruntowego za r. 1947 od P. N. Z. (w likwidacji).

L. SD. II-2-3676.

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, Burmistrzowie i Wójtowie.

Państwowe Nieruchomości Ziemskie z tytułu należnego podatku gruntowego II raty za 1947 r. od swych gospodarstw rolnych, dostarczyły centralnie do dyspozycji Głównego Pełnomocnika Akcji Siewnej w marcu 1948 r. 17.615 ton zboża. Ilość ta jednak nie pokryła pełnego wymiaru podatku od gospodarstw P. N. Z. obowiązanych do dostawy zboża. W chwili obecnej sprawa spłaty reszty należności (pokrycia różnicy) jest przedmiotem uzgodnień władz centralnych.

Suma już uzyskana z równowartości dostarczonego zboża przez P. N. Z. zostanie bądź rozdzielona pomiędzy odnośne gminy (władze wymiarowe) indywidualnie, bądź przekazana centralnie do dyspozycji Sam. Fund. Wyrówn. dla zużytkowania na dotacje dla związków samorządowych.

W związku z powyższym Ministerstwo Administracji Publicznej zarządza wstrzymanie wszelkich kroków egzekucyjnych w stosunku do istniejących w dniu dzisiejszym zaległości w wymiarach podatkowych dokonanych w 1947 r. a obejmujących II ratę podatku gruntowego za 1947 r. od gospodarstw rolnych, należących wówczas do P. N. Z. (obecnie w likwidacji). Zarządy gminne (miejskie) jako władze egzekucyjne w związku z tym powinny zastosować przepis art. 43 pkt. d) dekretu z dnia 28.I.1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 84) odnośnie wszczętego postępowania egzekucyjnego mimo, że aż do zarządzenia M. A. P. w księgach bierczych podatku gruntowego zaległości P. N. Z. z powyższego tytułu nie ulegną likwidacji.

Dyrektor Departamentu: Mgr R. Paulisz

PISMO OKÓLNE

z dnia 14 grudnia 1949 r.

Spłata zaległego podatku gruntowego za 1947 r. od gospodarstw rolnych b. P. N. Z.

L. SD. II-2-3676.

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, Burmistrzowie oraz Wójtowie.

Nawiązując do pisma okólnego Ministerstwa z dnia 24.XI. 1949 r. L. dz. SD. II-2-3676 w sprawie wstrzymania egzekucji podatku gruntowego II raty za 1947 r. od P. N. Z. (w likwidacji) (Dz. Urzęd. M. A. P. Nr 50, poz. 369) Ministerstwo Administracji Publicznej zawiadamia, że na skutek porozumienia z Ministerstwem Skarbu i Głównym Pełnomocnikiem Rządowym do spraw podatku gruntowego uznano zgodnie dostawę 17.615.357 kg zboża i wpłatę zł 67.500.000 dokonane centralnie przez Państwowe Nieruchomości Ziemskie (obecnie w likwidacji) w końcu 1948 r. na poczet zaległego podatku gruntowego za 1947 r. jako całkowitą zapłatę tego podatku za 1947 r. od wszystkich gospodarstw rolnych b. P. N. Z., które posiadały w dniu 6 grudnia 1949 r. nie zlikwidowane zobowiązania podatkowe z tego tytułu.

W związku z powyższym Ministerstwo zarządza, aby wszystkie zarządy gminne i miejskie jako władze wymiarowe podatku gruntowego, na podstawie niniejszego pisma dokonały w księgach bierczych za 1949 r. likwidacji figurujących tam zaległości za 1947 r. jeżeli podatnikiem, któremu w 1947 r. ustalono zobowiązanie podatkowe w podatku gruntowym za ten rok były Państwowe Nieruchomości Ziemskie. Likwidacja zaległości powinna być dokonana przed dniem 31 grudnia 1949 r. przez dokonanie odpisu w rubr. 10, 11, 15 i 16 księgi bierczej za 1949 r. bez doliczania dodatku za zwłokę oraz odpowiedni wpis w rejestrze odpisów podatku gruntowego w rubr. 6—8 tego rejestru powołujący niniejsze pismo jako uzasadnienie, zaś w rubr. 12—13 sumę podlegającą odpisaniu.

W przypadkach gdy w okresie od 1948 r. nastąpiło już zlikwidowanie zaległości za 1947 r. w trybie zaliczenia wpłat bieżących na rachunek tej zaległości należy odpowiedniego odpisania dokonać z zaległości 1948 r., powstałej z tego tytułu, bądź z wymiaru (przypisu) 1949 r., jeżeli zaległości pokryto z wpłat na zobowiązanie tego okresu.

Dyrektor Departamentu: Mgr R. Paulisz

6.

OKÓLNIK

z dnia 31 grudnia 1949 r.

w sprawie usprawnienia wymiaru i poboru podatku gruntowego.

Ministerstwo Skarbu udziela do wiadomości podległym sobie władzom i urzędom okólnik Nr 106 Ministerstwa Administracji Publicznej z 21 listopada 1949 r. Usprawnienie wymiaru i poboru podatku gruntowego, L.SD. II-3-2585, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Administracji Publicznej z 5 grudnia 1949 r. Nr 50, poz. 364.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

OKÓLNIK NR 106.

z dnia 21 listopada 1949 r.

Usprawnienie wymiaru i poboru podatku gruntowego.

L. SD. II-3-2585.

Ob. Ob. Wojewodowie, Prezydenci m. st. Warszawy i m. Łodzi, Starostowie Powiatowi, Prezydenci miast, Burmistrzowie i Wójtowie.

Spostrzeżenia własne Ministerstwa Administracji Publicznej oraz organów kontrolnych Ministerstwa Skarbu i Głównego Pełnomocnika Rządowego do spraw podatku gruntowego wykazują, że na odcinku wymiaru i poboru podatku gruntowego jeszcze w 1949 roku nie uzyskano takiego stanu, jaki powinien istnieć po trwającej od 1947 roku wielotorowej akcji instrukcyjnej, kontrolnej i nadzorczej stosowanej przez władze centralne.

Między innymi do zaniedbań, za które pełną odpowiedzialność ponoszą organa wykonawcze władz samorządowych na tym odcinku, należą: niewykonywanie w ciągu 1948 r. i 1949 r. kontroli gmin przez inspektorów samorządu gminnego, wzgl. pomijanie przy jej wykonywaniu zagadnienia podatku gruntowego, tolerowanie przetrzymywania przez gminy znacznych sum i nieodprowadzonych terminowo udziałów w podatku gruntowym oraz będące następstwem tych zaniedbań wadliwie sporządzone, źle prowadzone i budzące zastrzeżenia księgi i rejestry podatkowe. Stan taki jest przyczyną, że w znacznej ilości gmin brak w ogóle ksiąg bierczych bądź istniejące księgi biercze są prowadzone niewłaściwie (brak zamknięć, pomijanie zaległości i nadpłat, niezgodność z księgami kontowymi, różnice w podliczeniach, nieuzasadnione poprawki i przekreślenia), a to z kolei ułatwia nadużycia i sprzeniewierzenia wśród personelu podatkowego zarządów gminnych i miejskich. Jasnym jest, że następstw tych można by uniknąć, gdyby władze nadzorcze dostatecznie troskliwie i sumiennie wykonywały swe obowiązki w zakresie kontroli nad wymiarem i poborem podatku gruntowego.

W związku z powyższym uznałem za konieczne zarządzić co następuje:

1) wszystkie zarządy gmin, które dotychczas tego nie dokonały, powinny w terminie do dnia 20 grudnia 1949 r. dokonać zamknięcia ksiąg bierczych podatku gruntowego i SFOR za lata ubiegłe z 1948 rokiem włącznie, opierając się na wytycznych pisma okólnego Ministerstwa Administracji Publicznej z dnia 10. VIII. 1949 r. (Dz. Urz. M. A. P. Nr 37, poz. 264).

2) zarządy gminne (miejskie), posiadające zadłużenie na r-ku sum przechodnich z tytułu nieprzekazanych, zgodnie z art. 5 ust. 2 dekretu z dnia 20. III. 1946 r. o finansach komunalnych, udziałów w podatku gruntowym, zlikwidują zadłużenie z tego tytułu wpłacając na właściwe rachunki należne sumy bezwarunkowo w terminie do dnia 31 grudnia 1949 r.,

3) we wszystkich przypadkach, w których stwierdzono nadużycia, sprzeniewierzenia lub defraudacje przy poborze danin komunalnych, a podatku gruntowego w szczególności, wydziały powiatowe powinny na podstawie protokółów inspektorów samorządu gminnego bezzwłocznie występować do właściwych władz wymiaru sprawiedliwości z jednoczesnym przeprowadzeniem postępowania dla pełnego zabezpieczenia powstałych strat związku samorządowego na majątku, wzgl. dochodach osób winnych przestępstwa czy wykroczenia. Zaniedbanie takiego trybu postępowania powinno powodować ewent. pokrycie strat stąd wynikłych przez winnych zaniedbania,

4) należy przestrzegać bezwarunkowo mego zarządzenia zawartego w okólniku Nr 72 z dnia 3. VIII. 1949 r. (Dz. Urz. M. A. P. Nr 35, poz. 238) w sprawie przynajmniej dwukrotnego skontrolowania każdej gminy w ciągu roku przez inspektora samorządu gminnego, ze szczególnym uwzględnieniem poboru i rachunkowości podatku gruntowego i SFOR,

5) urzędy wojewódzkie dopilnują, aby ich organa inspekcyjne przy wszelkich czynnościach inspekcyjnych i kontrolnych zwracały uwagę na wykonanie niniejszego zarządzenia przez zarządy gminne i organa inspekcyjne wydziałów powiatowych, wyciągając odpowiednie konsekwencje w przypadkach zaniedbań czy opóźnień,

6) wydziały powiatowe przedłożą urzędom wojewódzkim w terminie do dnia 31 grudnia 1949 r. sprawozdanie, podając:

1) ilość inspekcji dokonanych przez inspektorów samorządu gminnego w gminach wiejskich i miejskich w ciągu 1949 roku podczas których uwzględniono badanie ksiąg bierczych podatku gruntowego;
2) ilość gmin, w których w ciągu 1949 r. kontroli opisanej w pkt. 1) w ogóle nie dokonano (podać usprawiedliwienie);
3) ilość gmin, w których w wyniku kontroli stwierdzono:
   a) brak uzgodnienia ksiąg bierczych pod. grunt. za 1948 r z księgami rachunkowymi (kontowymi);
   b) brak uzgodnienia jak wyżej dla ksiąg bierczych za lata ubiegłe;
   c) nadużycia pieniężne personelu podatkowego (urzędnicy, poborcy, sołtysi).

Urzędy Wojewódzkie zapoznają się z materiałami otrzymanymi od wydziałów powiatowych, wykorzystają je dla ew. wydania właściwych zarządzeń a następnie w terminie do dnia 15 stycznia 1950 roku, nadeślą Ministerstwu zestawienie — powiatami, uwzględniając w zestawieniu dane przewidziane dla sprawozdań wydziałów powiatowych.

Minister: wz. J. Izydorczyk

7.

OKÓLNIK

z dnia 31 grudnia 1949 r.

w sprawie nowych przepisów o księgach handlowych i podatkowych.

I.

W związku:

1) z rozporządzeniem Ministra Skarbu o księgach handlowych i podatkowych, (Dz. U. R. P. z r. 1949 Nr 63, poz. 502),

2) ze zmianą przepisów w sprawie określenia przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze, (Dz. U. R. P. z r. 1949 Nr 64, poz. 514) oraz

3) z zarządzeniem Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych Nr 1, 2, 3, 4 i 5 oraz wzoru arkusza kontrolnego wpłat czynszu, (Dz. Urz. Min. Sk. z r. 1949 Nr 42, poz. 287)

Ministerstwo Skarbu nie wchodząc w szczegóły nowych przepisów o księgach, zaznacza, iż przepisy te wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 1950 r. i że z dniem tym traci moc w szczególności rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych wraz z późniejszymi jego zmianami, z wyjątkiem przepisów o (branżowych) księgach szczególnego typu — dla podatników zawodu aptekarskiego, dla przedsiębiorstw cukierniczych i cukierniczo-kawiarnianych, dla duchownych oraz dla przedsiębiorstw gastronomicznych.

Zasadnicza zmiana przepisów o księgach dotyczy głównie przepisów co do ogólnego typu ksiąg uproszczonych, których prowadzenie w 1950 roku nie obowiązuje, oraz przepisów co do ksiąg podatkowych Nr 1, które to księgi zostały zastąpione nowym wzorem ksiąg podatkowych Nr 1 o rozszerzonym zakresie ujawniania w nich zdarzeń gospodarczych. Z reguły — przedsiębiorstwa, których obrót w stosunku rocznym za 1949 rok nie przekroczył 18 milionów zł, obowiązane są prowadzić, począwszy od roku 1950, księgi podatkowe Nr 1 (księgi towarów), przy czym przedsiębiorstwa wykonujące świadczenia rzeczy o obrocie ponad 8 mln. zł do 18 mln. zł w stosunku rocznym — oraz przedsiębiorstwa przemysłowe i rzemieślnicze o charakterze wyłącznie usługowym o obrocie ponad 2,4 mln. zł do 18 mln. zł w stosunku rocznym — obowiązane są obok ksiąg podatkowych Nr 1 prowadzić kontrolę ilościową przychodu towarów.

II.

Ze względu na krótki okres czasu, jaki dzieli ogłoszenie rozp. ksiąg. oraz zarządzenia Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych od dnia, w którym powstaje obowiązek prowadzenia księgowości na zasadach nowo określonych— w szczególności ze względu na wynikłe trudności techniczne, które uniemożliwiły terminowe wykończenie i rozprowadzenie nakładu ksiąg podatkowych Nr 1 nowego wzoru — Ministerstwo Skarbu zarządza, co następuje:

1. Nie należy kwestionować prowadzonych w roku 1950 ksiąg podatkowych Nr 1 (ksiąg towarów), jeżeli powodem uznania tych ksiąg za nie prawidłowe miało by być jedynie opóźnienie o jeden miesiąc w założeniu i w bieżącym prowadzeniu tych ksiąg tj. założenie i bieżące prowadzenie tych ksiąg dopiero w dniu 1 lutego 1950 r., pod warunkiem, iż również w ciągu miesiąca stycznia 1950 r. zainteresowani podatnicy posiadać będą rzetelne i odpowiednio uporządkowane bieżące dowody do księgowania, a podatnicy, obowiązani do prowadzenia kontroli ilościowej przychodu towarów obok ksiąg podatkowych Nr 1 — uporządkują i doprowadzą tę kontrolę do rzeczywistego, bieżącego stanu — nie później niż w dniu 15 stycznia 1950 r.

2. Odpowiednio przesuwa się termin przedstawienia ksiąg podatkowych Nr 1 (ksiąg towarów) do zaświadczenia przez właściwy urząd skarbowy.

3. Wobec nowych wymagań postanowionych przez rozp. ksiąg. księgom podatkowym Nr 1 (księgom towarów) — dotychczasowy wzór ksiąg podatkowych Nr 1 staje się nieaktualny.

4. Mimo wprowadzenia przez rozp. ksiąg. do księgi podatkowej Nr 2 (księgi zamówień) wyodrębnienia zamówień, wykonywanych z materiałów wykonującego zamówienie oraz (odrębnie) zamówień, wykonywanych z materiałów zamawiającego nie należy kwestionować ze względów formalnych — ksiąg podatkowych Nr 2, prowadzonych rzetelnie według dotychczasowego wzoru tej księgi, pod warunkiem, iż zainteresowani podatnicy dokonywać będą omawianego wyodrębniania w sposób przejrzysty w ramach dotychczasowego wzoru księgi podatkowej Nr 2.

5. Nie należy kwestionować prowadzonych w roku 1950 ksiąg podatkowych Nr 3 (ksiąg przychodów i rozchodów), jeżeli powodem uznania tych ksiąg za nieprawidłowe miało by być jedynie opóźnienie o 2 tygodnie w ustaleniu i wpisaniu do tych ksiąg pozostałości sum nierozliczonych z klientami (§ 37 rozp. ksiąg.).

6. Księgę podatkową Nr 3 można prowadzić według dotychczasowego wzoru, pod warunkiem jednakże, iż termin zapisów do tej księgi oraz termin i sposób spisania i wpisania do księgi — pozostałości sum nie rozliczonych z klientami — odpowiadać będą wymogom rozp. ksiąg. oraz objaśnień do nowego wzoru księgi podatkowej Nr 3, stanowiących integralną część tego wzoru (§§ 36, 37 i 41 rozp. ksiąg.).

7. Księgę podatkową Nr 4, księgę podatkową Nr 5 oraz arkusz kontrolny wpłat czynszu można prowadzić według do tychczasowych wzorów.

8. Ministerstwo Skarbu poleca władzom podatkowym gruntownie zapoznać się z przepisami rozp. ksiąg. i zarządzenia Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych oraz w okresie przejściowym przyczyniać się w sposób odpowiedni do popularyzacji nowego prawa o księgach wśród podatników.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

8.

OKÓLNIK

z dnia 31 grudnia 1949 r.

w sprawie wyjaśnień do niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych.

1. Celem jednolitego stosowania przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych (Dz. U. R P. Nr 63, poz. 502) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia oraz zarządza co następuje:

2. Ilekroć w nin. okólniku jest powołany skrót rozp. ksiąg., należy przezeń rozumieć cytowane wyżej rozporządzenie o księgach handlowych i podatkowych

do § 3 ust. 1:

1. Brudnopisy stanowiące podstawę do obliczenia poszczególnych składników inwentarza, należą do rzędu dokumentów o znaczeniu zasadniczym i są częścią składową księgowości, której zadaniem jest zgodne z rzeczywistością odzwierciadlanie stanu majątku przedsiębiorstwa oraz wszelkich zmian zachodzących w tym stanie wskutek działalności gospodarczej.

2. Charakter oraz przeznaczenie tego dokumentu sprawiają, iż z jego sporządzeniem łączą przepisy rozp. ksiąg. nietylko wymóg zgodności z rzeczywistością, lecz także odpowiedzialność za tę zgodność — osób, które spisu dokonują oraz które z ramienia przedsiębiorcy zarządzają składnikami inwentarza lub je przechowują. Obowiązek podpisywania brudnopisów inwentaryzacyjnych również przez osoby, posiadające pieczę nad przechowywaniem i stanem odnośnych zapasów — oznacza w rozumieniu rozp. ksiąg. zarówno potwierdzenie zgodności tych zapasów ze stanem rzeczywistym jak i przejęcie odpowiedzialności za dalszą opiekę nad tymi zapasami.

do § 3 ust. 2:

1. Zasady wyrażone co do § 3 ust. 1 rozp. księg. stosuje się odpowiednio przy brudnopisach remanentów towarów.

2. Spisy inwentaryzacyjne mają zadanie kontrolowania stanów zapasów w szczególności również dla potrzeb władz podatkowych, stąd też brudnopisy remanentów towarów powinny zawierać dane ilościowe wykazane według rodzajów lub grup rodzajowych i gatunków towarów w taki sposób, by umożliwiał on bez żmudnych dociekań dokonanie kontroli zapasów i stwierdzenie zgodności zapisów z naturą. W związku z tym w brudnopisach remanentu towarów zaliczenie poszczególnych składników remanentów do poszczególnych rodzajów, grup i gatunków powinno odpowiadać stanowi rzeczywistemu i być opartym na cechach, fizycznie rozgraniczających poszczególne zapasy na rodzaje, grupy i gatunki, jak w szczególności marka fabryczna, typ, nazwa towaru na opakowaniu, rodzaj opakowania, wymiar itp.

3. W przypadkach, gdy rozgraniczenie towarów nie może być oparte na cechach, o których mowa wyżej, brudnopis remanentu powinien ujmować zapasy według jednostkowych cen inwentarzowych. Przepis ten łączy się w szczególności również z obowiązkiem właściwej wyceny przedmiotów majątkowych, które następnie podlegają uwidocznieniu w inwentarzu zarówno ilościowo jak i wartościowo.

4. W każdym przypadku podlegają odrębnemu wykazaniu w brudnopisie — towary, wymienione w art. 9 dekretu o podatku obrotowym (Dz. U. R. P. z r. 1948 Nr 52, poz. 413). Wymóg ten przejmuje rozp. księg. z rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 27 grudnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488) częściowo uchylonego przez przepis § 42 ust. 1 pkt 2 rozp. księg.

5. Termin obowiązku sporządzenia brudnopisu remanentu towarów przypada z reguły na koniec okresu rachunkowego. Względy praktyczne z natury rzeczy, sprawiają jednakże, iż czynności inwentaryzacyjne na ogół nie mogą być przeprowadzione i zakończone w ciągu jednego dnia. Z drugiej strony — ze względu na obowiązki i potrzeby władz podatkowych oraz na niewłaściwość zakłócania normalnej dystrybucji zwłaszcza towarów masowego zapotrzebowania — termin sporządzenia brudnopisu remanentu nie może być nieokreślony. Stąd też względy praktyczne z natury rzeczy wymagają właściwego zaplanowania czynności inwentaryzacyjnych, czyli odpowiedniego stopniowego przygotowania materiałów do spisów, uporządkowania i posegregowania zapasów — z takim wyliczeniem, by brudnopis remanentu był zakończony i podpisany przed wznowieniem transakcyj lub innej działalności gospodarczej, powodującej zmiany w stanie majątkowym przedsiębiorstwa.

6. W przypadkach wyjątkowych ,gdy istotne trudności nie pozwalają na zakończenie brudnopisu remanentu przed wznowieniem transakcyj w nowym okresie rachunkowym, naczelnicy urzędów skarbowych mogą wykorzystywać uprawnienia, udzielone im co do przesuwania terminu zakończenia spisów przez przepis § 3 ust. 2 rozp. księg.

do § 4:

1. Odnośny przepis rozp. księg. nie wprowadza nowych norm co do wyceny przedmiotów majątkowych uwidocznionych w inwentarzu a tylko podkreśla obowiązek stosowania istniejących w tej mierze przepisów. Zasadnicze w tym przedmiocie przepisy zawiera kodeks handlowy, a w szczególności jego przepisy art. art. 58, 248—251 i 423—426.

2. Co do pojęć kosztu (ceny) nabycia oraz wytworzenia należy wszakże mieć na uwadze przepisy § 9 rozp. księg. oraz wyjaśnienia nin. okólnika do tego paragrafu.

do § 5 ust. 1:

1. Co do obowiązku codziennego, w miarę zachodzących zmian ujawniania określonych zdarzeń gospodarczych w kontroli ilościowej — nadal aktualne są wyjaśnienia do § 5 ust. 1 rozporządzenia o księgach z 1946 r. zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 25 czerwca 1948 r. N. D. V. 10113/1/48. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 70, poz. 288) — należy jednakże mieć na uwadze nowe obowiązki nałożone przez rozp. księg. w § 5 ust. 3 i 4.

2. Nowa redakcja odnośnego przepisu wprowadza wyraźny rozdział zasadniczych trzech grup towarów, które powinny być odrębnie ujęte kontrolą ilościową.

3. Za towary handlowe należy uważać towary obcej produkcji nabywane w celu sprzedaży lub wymiany w stanie nieprzerobionym oraz towary sprzedane (wymienione) w takim stanie. Odnośna grupa towarów dotyczy z reguły przedsiębiorstw handlu towarowego, a ponadto przedsiębiorstw wytwórczych w tych przypadkach, gdy zbywają one bez przerobu surowce lub inne materiały, nabyte z przeznaczeniem do wytwarzania, a sprzedane (wymienione) w stanie nie przerobionym. W ten sposób pojęcie towarów handlowych jest sharmonizowane z pojęciem obrotów i stawek podatku obrotowego, określonych w przepisach o podatku obrotowym dla zbytu towarów w stanie nie przerobionym.

4. Za materiały do wytwarzania należy uważać surowce, materiały pomocnicze i półwyroby obcej produkcji, nabyte w celu ich zużycia w procesie wytwórczym. Względy na właściwości branży oraz na specyfikację kosztów, określoną przez przepisy § 9 rozp. księg. wskazują — by kontrola ilościowa w grupie materiałów do wytwarzania m. in. ujmowała odrębnie materiały zużywane bezpośrednio do wytwarzania, czyli materiały wchodzące w procesie wytwórczym w skład wyrobów, produkowanych przez dane przedsiębiorstwo, oraz odrębnie materiały, zużywane na cele ogólne wytwarzania i administracji.

5. Za wytworzone półwyroby i wyroby gotowe oraz produkty uboczne i odpadki należy uważać wyroby, wytworzone przez dane przedsiębiorstwo oraz produkty uboczne i odpadki, pochodzące z tego wytwórstwa.

6. Nowa redakcja przepisów § 5 ust. 1 rozp. księg. wśród towarów podlegających ujawnianiu w kontroli ilościowej wyraźnie wymienia również i odpadki; ewidencjonowanie odpadków produkcyjnych w kontroli ilościowej jest obowiązkiem w tych przypadkach, gdy stanowią one przedmiot dalszej działalności przedsiębiorstwa, w szczególności gdy stają się przedmiotem transakcyj danego przedsiębiorstwa.

do § 5 ust. 2:

1. Nowa redakcja przepisów nakazuje obejmować kontrolą ilościową również bezpośredni obrót towarowy, dokonywany przez dane przedsiębiorstwo od jego dostawców wprost do jego odbiorców — bez magazynowania towaru w danym przedsiębiorstwie. Podkreślenie to wiąże się z zasadą, iż kontrola ilościowa stanowi jedno z zasadniczych urządzeń księgowości, ta zaś powinna ujawniać w szczególności pełną masę towarową, którą przedsiębiorstwo dysponuje. Odnośnego zapisu należy w kontroli ilościowej dokonać na podstawie faktury (konsygnacji) dostawcy bądź na podstawie potwierdzenia odbiorcy lub na podstawie innych dokumentów dotyczących dokonanej transakcji; zapisu należy dokonać na podstawie tego z wymienionych dokumentów, który przedsiębiorstwo otrzymało najwcześniej.

2. Co do przypadków, w których ze względu na tok działalności gospodarczej przedsiębiorstwa można nie obejmować kontrolą ilościową półwyrobów własnej produkcji, biorących nie przerwany udział w następnych fazach procesu produkcyjnego danego przedsiębiorstwa — jest nadal aktualny okólnik Ministerstwa Skarbu z 19 maja 1948 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 57, poz. 236).

do § 5 ust. 3:

1. Odnośny przepis wyraźnie podkreśla ogólną zasadę księgowości, iż każdy zapis kontroli ilościowej powinien zawierać powołanie się na dowód, za którym towar, objęty zapisem, został przyjęty lub wydany w przedsiębiorstwie lub zadysponowany przez przedsiębiorstwo, jeżeli chodzi o bezpośredni obrót towarowy (zob. § 5 ust. 2 zdanie pierwsze). Obowiązek ten łączy się z obowiązkiem niezwłocznego wystawiania dowodów na ruch towarów w przedsiębiorstwie.

2. Dowody, o których wyżej mowa, powinny być podpisane w szczególności przez osoby, przyjmujące towar w przedsiębiorstwie, zarówno z zewnątrz jak i wewnątrz przedsiębiorstwa, szczególnie w tych przypadkach ,które wymagają uwidocznienia ruchu towaru w kontroli ilościowej. Jest dowodem przyjęcia towaru również np. faktura dostawcy podpisana i zaopatrzona w datę przez osobę, która towar przyjęła w danym przedsiębiorstwie.

3. Przepis § 5 ust. 3 kontynuuje realizację intencji, wyrażonej przy interpretacji przepisów § 3 ust. 1 rozp. księg.

do § 5 ust. 4:

1. Obowiązek bieżącego ujawniania w kontroli ilościowej towarów, nadeszłych do przedsiębiorstwa przed otrzymaniem rachunku lub konsygnacji i oparcia zapisu w tej kontroli na dowodzie wewnętrznym, zawierającym szczegółowy opis towaru — jest obowiązkiem nowym jedynie napozór. Tego rodzaju dokumentowanie przejął przepis z praktyki życia, podnosząc do zasady ogólnej przepis § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych z 31. X. 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 365) dotyczący dotychczas dokumentowania zapisów w księgach uproszczonych i podatkowych. Dowód wewnętrzny (opis towaru) należy sporządzić niezwłocznie po otrzymaniu towaru.

2. Konsekwentnie — dowód wewnętrzy, o którym wyżej mowa stanowi, dowód do księgowania w księgach handlowych w przypadkach, gdy w terminie do dwóch tygodni od daty nadejścia towaru bez rachunku lub konsygnacji nie nadszedł odnośny rachunek, a stosownie do przepisów § 7 rozp. księg. dana transakcja podlega ujawnieniu na odpowiednich kontach ksiąg. W związku z tym obowiązkiem przepis § 5 ust. 4 stawia również wymóg wyceny towaru nadeszłego do przedsiębiorstwa bez rachunku lub konsygnacji. W przypadkach oczywistej niemożności niezwłocznego sporządzenia szczegółowego opisu towaru nadeszłego bez rachunku lub konsygnacji — należy niezwłocznie sporządzić tymczasowy treściwy opis ogólny, umożliwiający zarówno dokonanie tymczasowego bieżącego zapisu w kontroli ilościowej jak i stwierdzenie zgodności tego zapisu z naturą. Tymczasowy ogólny opis towaru powinien być jednakże z chwilą dokonania szczegółowego opisu, lecz nie później niż w ciągu tygodnia od nadejścia danego towaru, połączony z opisem szczegółowym i nim zastąpiony — jako dowodem do księgowania. Analogicznie należy zastąpić zapis w kontroli ilościowej. Obowiązki te należy wykonać także w przypadkach, gdy przedsiębiorca sądzi, iż w międzyczasie nadejdzie rachunek lub konsygnacja.

do § 5 ust. 5:

Obowiązek odrębnego ujawniania w kontroli ilościowej—towarów, o których mowa w art. 9 dekretu o podatku obrotowym, przejmuje rozp. księg. z rozporządzenia Ministra Skarbu z 27 grudnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488), które aczkolwiek formalnie uchylone przez § 42 ust. 1 pkt 2 rozp. księg. — merytorycznie utrzymuje się w mocy co do szczególnych zasad księgowania zdarzeń gospodarczych, związanych z obrotem towarami, wymienionymi w art. 9 dekretu o podatku obrotowym.

do § 5 ust. 6:

1. Przepis § 5 ust. 6 rozp. księg., zwalniając określone kategorie obrotu towarowego od obowiązku ujawniania go po stronie rozchodu w kontroli ilościowej danych przedsiębiorstw — nie zwalnia bynajmniej od obowiązku ujawniania tego obrotu w kontroli ilościowej po stronie przychodu danych przedsiębiorstw.

2. Rozp. księg. w porównaniu z dotychczasowymi przepisami wyraźnie zwęża zakres materiałów pomocniczych, których można nie obejmować kontrolą ilościową. Wartość tych materiałów jest ograniczona do nieznacznego ich kosztu w stosunku do kosztu materiałów zużytych do wytwarzania, przy czym pojęcie kosztu materiałów zużytych do wytwarzania precyzuje przepis § 9 ust. 3 rozp. księg.; określenie kosztu jako nieznacznego powinno być uzależniane od właściwości produkcji przedsiębiorstw danej branży, z zachowaniem wszakże przepisów, które wydane będą na podstawie § 5 ust. 5 rozp. księg.

3. Należy mieć na uwadze, iż nieobejmowanie kontrolą ilościową rozchodu towarów, gdy rozchód odbywa się w ramach detalicznej sprzedaży różnorodnych towarów konsumentom nie wyklucza — przy istnieniu określonych warunków — stosowania przepisów art. 89 ust. 2 dekretu o postępowaniu podatkowym, zgodnie z wyjaśnieniami tego przepisu zawartymi w okólniku Ministerstwa Skarbu z 5 lipca 1947 r. N. D. V. 2606/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 19, poz. 243).

do § 5 ust. 7:

1. Za sprzedaż detaliczną w rozumieniu przepisów § 5 ust. 7 rozp. księg. należy uważać sprzedaż bezpośrednio konsumentom; przez detaliczną sprzedaż w ilościach drobnych należy rozumieć zbyt towarów bezpośrednio konsumentom w ilościach, nie przekraczających normalnego, przeciętnego zapotrzebowania konsumenta.

2. Co do stosowania przepisów § 5 ust. 7 rozp. księg., w szczególności co do praktycznego konkretyzowania pojęć sprzedaży w większych ilościach, celem odsprzedaży lub produkcji — należy mieć ponadto na uwadze interpretacje przepisu art. 85 ust. 4 dekretu o postępowaniu podatkowym, przyjętą w okólniku Ministerstwa Skarbu z 9 czerwca 1947 r. L. D. V. 260/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 17, poz. 202).

do § 5 ust. 8:

1. Odnośny przepis w części, dotyczącej określania warunków, w których w obrębie tego samego pomieszczenia odbywa się sprzedaż towarów i wydawanie ich odbiorcom, bez możliwości określenia z góry, do jakiego rodzaju sprzedaży jest przeznaczony towar znajdujący się w miejscu sprzedaży— należy stosować przy zachowaniu wykładni, przyjętej co do § 5 ust. 5 rozporządzenia o księgach z roku 1946; wykładnię tę zawiera okólnik Ministerstwa Skarbu z 25 czerwca 1948 r. znak Min. Sk. D. V. 10113/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 70, poz. 288).

2. Przepis § 5 ust. 8 w części dotyczącej kwalifikowania sprzedaży do grup sprzedaży bądź w większych ilościach, bądź dla celów odsprzedaży lub produkcji — należy stosować przy zachowaniu wyjaśnień, podanych wyżej co do § 5 ust. 7 rozp. księg.

do § 5 ust. 9:

Przepis ten jest nowy; unormowanie sposobu i zasad prowadzenia kontroli ilościowej przez określone rodzaje przedsiębiorstw budowlanych dostosowany jest do szczególnych przepisów co do księgowości przedsiębiorstw tej grupy branżowej i wiąże się z § 10 rozp. księg. Przepisy dotyczące kontroli ilościowej przedsiębiorstw budowlanych znajdują wyraz w § 5 ze względu na systematykę rozp. księg. opartą na układzie przedmiotowym.

do § 5 ust. 10:

nadal aktualne są wyjaśnienia do § 5 ust. 6 rozporządzenia o księgach z r. 1946 — zawarte w ust. pierwszym okólnika Ministerstwa Skarbu z 25 czerwca 1948 r. N.D.V. 10113/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 70, poz. 288).

do § 5 ust. 11:

Prośby wniesione po określonym terminie powinny być pozostawione bez rozpatrzenia; prośby wniesione w terminie, powinny być załatwione w takim terminie, aby w ciągu miesiąca od dnia wniesienia prośby została doręczona podatnikowi decyzja. Jednakowoż brak decyzji dyrektora izby skarbowej nie skutkuje zwolnienia od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej; nie prowadzenie tej kontroli zgodnie z wymogami, czyli w sposób nakazany przepisami rozp. księg. oraz w terminie, ustalonym przez rozp. księg. — stanowi istotną wadliwość księgowości, z reguły nie podlegającą zakwalifikowaniu do rzędu usterek natury formalnej, o których mowa w art. 89 ust. 1 dekretu o postępowaniu podatkowym.

do § 6 ust. 1:

1. Przepis zastępuje dotychczasowy raport kasowy raportem finansowym i rozszerza zakres ujawniania stanu wpływów i wydatków o bezgotówkowe przelewy bankowe; przepis nie nakłada jednak obowiązku ujawniania w tym raporcie wszelkich transakcyj kredytowych.

2. Przelewy i inne uznania bezgotówkowe dokonane na rzecz podatnika na jego bankowy rachunek lub na rachunek pomocniczy do rachunku bankowego — należy zapisywać do raportu finansowego najpóźniej w dniu otrzymania awiza, wyciągu z konta banku lub innego dowodu bezspornego, zawiadamiającego o dokonanym przelewie. Wystawione przekazy przelewowe i czeki oraz wszelkie inne obciążenia dokonane na rachunku w banku lub na rachunku pomocniczym do rachunku bankowego — należy zapisywać do raportu finansowego w dniu dokonania przelewu, wydania czeku lub wydania dyspozycji. Podjęcia gotówki z bankowego rachunku lub z rachunku pomocniczego do rachunku bankowego — należy zapisywać w raporcie finansowym w dniu podjęcia. Podjęcia gotówki z kasy przedsiębiorstwa w celu dokonania wpłaty na rachunek w banku — należy ujawniać w raporcie finansowym w chwili podjęcia, a dokonaną wpłatę do banku — w dniu dokonania tej wpłaty.

3. Ponieważ w szczególności przelewy bankowe i inne uznania bezgotówkowe, dokonane na rzecz podatnika, podlegają ujawnieniu w raporcie finansowym na podstawie awiza lub innego dowodu zawiadamiającego o dokonanym przelewie — w dniu otrzymania tych dowodów — należy przyjąć, iż stan bankowego rachunku podatnika w banku i odnośny stan w raporcie finansowym podatnika mogą w poszczególnych dniach nie być ze sobą zgodne.

4. Za osoby odpowiedzialne za stan kasy należy w rozumieniu przepisu § 6 ust. 1 rozp. księg. uważać podatnika lub członka zarządu przedsiębiorstwa oraz kasjera.

5. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 6 ust. 1, zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 25 czerwca 1948 r. Nr D. V. 10113/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 70, poz. 288).

do § 6 ust. 2:

1. Przepis wyraźnie stanowi, iż dzienne zestawienia sprzedaży, prowadzone przez sprzedających, powinny odrębnie ujawniać poszczególne transakcje sprzedaży zarówno gotówkowej jak i kredytowej, chociażby na dane transakcje były wystawione rachunki.

2. Na podatników obowiązanych do udowadniania przychodów gotówkowych kwitami z bloczków urzędowego nakładu przepis § 6 ust. 2 rozp. księg. — w związku z przepisem § 40 rozp. księg. — nakłada obowiązek równoległego prowadzenia w tych przedsiębiorstwach dziennych zestawień sprzedaży. Odnośne poszerzenie zakresu obowiązku ma na wzglę-

dzie wzajemną kontrolę obrotów poprzez kasjera oraz sprzedającego.

3. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 6 ust. 2, zawarte w ust. 1), 2) i 3) okólnika Ministerstwa Skarbu z 25 czerwca 1948 r. N. D. V. 10113/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 70, poz. 288).

do § 7 ust. 1:

1. Przepis ten wyraźnie rozgranicza pojęcia: księgowości oraz ksiąg. W rozumieniu rozp. księg., zgodnie z zasadami ogólnymi, księgowość jest pojęciem szerszym od pojęcia ksiąg i obejmuje sobą zespół urządzeń księgowych, między nimi również księgi. Ilekroć jednak rozp. księg. nakłada obowiązki ujawniania zdarzeń gospodarczych w księgach, to wyraźnie używa nomenklatury księgi, a mówiąc o księgowości dopuszcza ujawnianie odnośnych zdarzeń w innych — poza księgami — urządzeniach księgowych.

2. Przez „odpowiednie przychody i rozchody" ujawniane w kontroli ilościowej bądź w dziennym raporcie finansowym— należy rozumieć przychody i rozchody, podlegające obowiązkowi ujawniania ich w kontroli ilościowej w myśl § 5 rozp. księg., bądź przychody i rozchody, podlegające obowiązkowi ich ujawniania w dziennym raporcie finansowym w myśl § 6 rozp. księg. Ujawnianie tych przychodów i rozchodów w sposób i w terminie, o których mowa w §§ 5 i 6 rozp. księg., czyni zadość wymogowi codziennego bieżącego ujawniania zdarzeń, podlegających wykazaniu w księgach, gdy wszelkie te zdarzenia zostaną ujawnione na odpowiednich kontach ksiąg najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od dnia zaistnienia tych zdarzeń.

do § 7 ust. 2:

Zezwolenia, o których mowa w tym przepisie, nie mogą dotyczyć księgowania ani w kontroli ilościowej towarów ani w raporcie finansowym.

do § 8 ust. 1:

1. Przepis ten nie jest nowy, jedynie wyraźnie podkreśla on obowiązek przechowywania w ramach istniejącego w przedsiębiorstwie systemu kontroli wewnętrznej — takich istotnych dokumentów, jak np. karty obiegowe robocizny i wykazy pracy, które zwłaszcza przy płacy od sztuki (przy akordzie) dają obraz przebiegu i rozmiarów produkcji.

2. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 6 ust. 6 rozporządzenia o księgach z r. 1946, zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 25 czerwca 1948 r. N. D. V. 10113/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 70, poz. 288).

do § 9 ust. 1 i 2:

1. Nowa systematyka kosztów, przyjęta w § 9 rozp. księg., zmierza do sharmonizowania elementów gospodarczo-kalkulacyjnych, obejmowanych księgami, z elementami i zasadami kalkulacyjnymi, stosowanymi przy normowaniu cen przez władze cennikowe, a przejętymi przez władze podatkowe w szczególności w okólnikach Ministerstwa Skarbu z r. 1949 w sprawie norm zysku brutto i netto w obrotach przedsiębiorstw handlowych oraz rzemiosła a ponadto we wzorach protokółów rewizji ksiąg handlowych (wzory Nr Nr 788 i 789).

2. Powyższe względy decydują w szczególności o wyodrębnieniu w księgach kosztu zakupu towarów obok kosztu nabycia towarów, którym to kosztem jest koszt zakupu towarów zwiększony o koszty uboczne, związane z zakupem towarów do chwili złożenia ich w magazynie.

3. W rozumieniu przepisu § 9 ust. 1 pkt 1) i 2) przez towary należy rozumieć towary handlowe, o których mowa w przepisie § 5 ust. 1 rozp. księg. oraz w wyjaśnieniach nin. okólnika do tego przepisu.

4. Za koszt wytworzenia bieżącej produkcji należy uważać koszt produkcji, wytworzonej w ciągu danego okresu rachunkowego. Za koszt wytworzenia sprzedanej produkcji należy uważać koszt produkcji, sprzedanej w ciągu danego okresu rachunkowego. Różnica między tymi kosztami powinna z reguły odpowiadać różnicy inwentarzowych wartości remanentów: początkowego i końcowego dla danego okresu, obejmujących wszelkie towary własnej produkcji. Kosztem wytworzenia sprzedanej produkcji jest więc z reguły:

a) koszt wytworzenia bieżącej produkcji minus różnica wartości remanentów — w przypadku nadwyżki remanentu końcowego nad początkowym,

b) koszt wytworzenia bieżącej produkcji plus różnica wartości remanentów — w przypadku nadwyżki remanentu początkowego nad końcowym.

do § 9 ust. 3:

Za koszt obróbki obcej należy uważać koszt świadczeń, wykonanych na rzecz podatnika przez obce przedsiębiorstwa w związku z produkcją, wykonywaną przez podatnika. Z reguły należą do tej grupy kosztów należności obcych przedsiębiorstw za wykonanie kolejnej, częściowej fazy produkcji danego podatnika, np. farbowanie przędzy, niklowanie wózków.

do § 9 ust. 5:

1. Jak wynika z treści tego przepisu na koszt wytworzenia składają się: wyeliminowane koszty materiałów zużytych do wytwarzania oraz robocizny bezpośredniej, a ponadto inne koszty związane z wytwarzaniem, jak: koszt materiałów zużytych na cele ogólne wytwarzania i administracji, robocizna pośrednia, świadczenia publiczno-prawne ponoszone przez pracodawcę wskutek zatrudniania pracowników i inne wymienione koszty.

2. Składniki kosztu wytworzenia, nie będące w rozumieniu rozp. księg. kosztem materiałów zużytych do wytwarzania oraz kosztem robocizny bezpośredniej (które to koszty podlegają bieżącemu wykazywaniu na odrębnych kontach) — mogą być bieżąco odnoszone bądź na specjalne konto bądź bezpośrednio na konto kosztu wytworzenia. Eliminowane koszty materiałów zużytych do wytwarzania oraz robocizny bezpośredniej przenosi się na konto kosztu wytworzenia w sumach (saldach) zbiorowych w miarę rozliczania tych kosztów.

do § 10:

Rozp. księg. podwyższa granicę wartości świadczeń przedsiębiorstw budowlanych, od której rozpoczyna się obowiązek prowadzenia odrębnych kont dla poszczególnych robót — z kwoty 500.000 zł do kwoty 1.000.000 zł.

do § 11 ust. 1 i 2:

Przepis rozciąga obowiązek ewidencyjnego ujawniania w księgowości danych co do zleceń nakładczych o dane co do zleceń, których przedmiotem jest remont i naprawa. Rozciągnięcie to, uzupełniając krąg zamówień międzykupieckich, zmierza do usprawnienia systemu wewnętrznej kontroli w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych oraz do ułatwienia czynności kontrolnych władzy podatkowej.

do § 11 ust. 3:

Określając, iż za nakładcę — zleceniodawcę nie uważa się osoby, która udziela zamówień wyłącznie dla celów osobistej konsumpcji, rozp. księg. wyraźnie podkreśla, iż szczegółowa ewidencja ilościowa danych co do zleceń nakładczych ogranicza się do transakcyj międzykupieckich. Zlecenia dla celów osobistej konsumpcji zleceniodawcy — z natury rzeczy powinny znaleźć wyraz w księgowości z mocy ogólnych zasad jej prowadzenia, sposób ujawniania tych zleceń pozostawia jednak rozp. księg. istniejącemu w przedsiębiorstwie systemowi kontroli wewnętrznej.

do § 12:

1. Przepis wprowadza nowe obowiązki: odrębnego ewidencjonowania w księgowości — zakupów dokonanych u dostawców z gospodarki uspołecznionej oraz odrębnie u dostawców z gospodarki nieuspołecznionej; analogicznie należy prowadzić odrębne ewidencje obrotów, dokonanych z odbiorcami. Przepis ten ma na uwadze ułatwienie sprawozdawczości gospodarczej, a na odcinku podatkowym dostosowany jest do zasad, wyrażonych w szczególności w okólniku Ministerstwa Skarbu z 10 listopada 1949 r. w sprawie norm szacunkowych zysku brutto i netto w obrotach rzemiosła (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 38, poz. 264).

2. Wprowadzenie odrębnej ewidencji zakupów, udokumentowanych dowodami wewnętrznymi, ma m. in. na celu ułatwienie czynności kontrolnych władzy podatkowej.

3. Ograniczenie obowiązku powoływania numeru dowodu do księgowania wyłącznie przy ewidencjonowanych transakcjach z gospodarką uspołecznioną ma w szczególności na uwadze zaoszczędzenie pracy sił finansowych bez szkody dla zagadnienia.

do § 13:

1. Szczególne przepisy, ujęte § 13 rozp. księg., dotyczą przedsiębiorstw typowego komisu i nie mają zastosowania do sporadycznych transakcyj tego rodzaju, jak np. sprzedaż na cudzy rachunek aparatu fotograficznego przez księgarnię.

2. Wyrażona w § 13 ust. 2 zasada, iż obroty, osiągnięte ze sprzedaży towarów oddanych do komisowej sprzedaży, komitent powinien zaksięgować w tym okresie rachunkowym, w którym te towary zostały sprzedane przez komisanta, nie powinna nastręczać poważniejszych trudności natury praktycznej, a to ze względu na przepis § 15 rozp. księg., który m. in. pozostaje w związku z takimi trudnościami.

do § 14 ust. 1 i 2:

Nowa systematyka kont sprzedaży, podobnie jak nowa systematyka kosztów, przyjęta w § 9 rozp. księg., pozostaje

w związku z zasadami, stosowanymi przy normowaniu cen przez władze cennikowe oraz przejętymi przez władzę podatkową w szczególności w powołanym w nin. wyjaśnieniach co do § 12 okólniku w sprawie norm szacunkowych zysku brutto i netto w obrotach rzemiosła. Sharmonizowanie systematyki kont sprzedaży z istotą cen produkcyjnych, hurtowych i detalicznych wiąże się szczególnie z zasadą łączenia marż zarobkowych: wytwórcy, hurtownika i detalisty, przytoczoną w cz. I ust. 7 okólnika w sprawie norm szacunkowych zysku brutto i netto w obrotach rzemiosła (Dz. Urz. Min. Sk. z r. 1949 Nr 38, poz. 264). Nowa systematyka kont sprzedaży pozostaje również w związku ze sprawozdawczością gospodarczą.

do § 14 ust. 3:

Nakładając księgowości nowy wymóg: odrębnego wykazywania obrotów, podlegających opodatkowaniu według różnych stawek podatku obrotowego, przepis zmierza do usprawnienia wymiaru tego podatku.

do § 14 ust. 5:

Przepis ten przejmuje szczególne wymogi co do dokumentowania obrotów ze sprzedaży towarów, o których mowa w art. 9 dekretu o podatku obrotowym, z rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 27 grudnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488), a to w związku z przepisem § 42 ust. 1 pkt 2) rozp. księg.

do § 15:

1. Formalnie przepis ten jest nowy, jednakże wynikający z niego obowiązek sumowania dziennika na koniec każdego miesiąca w terminie określonym — jest przejęciem zasady, stosowanej na ogół w księgowości ze względów praktycznych.

2. Wpisywanie sum miesięcznych atramentem zmierza do pełnego uporządkowania zagadnienia, które wobec określenia terminu zsumowania na koniec następnego miesiąca co do miesięcy pierwszego i ostatniego w okresie rachunkowym powinno być zrealizowane bez trudności natury praktycznej.

do § 17:

Należ mieć na uwadze rozszerzenie zakresu wydatków, których dokumentowanie może być oparte na dowodzie wewnętrznym — na określone ryczałty za noclegi oraz — zmniejszenie wysokości drobnych wydatków (nie wyłączając kosztów reprezentacyjnych), mogących być dokumentowanymi przez wystawienie dowodów wewnętrznych, do $^1/_4$% wszelkiego rodzaju obrotów, podlegających podatkowi obrotowemu lub zwolnionych od tego podatku.

do § 18:

Co do załatwiania próśb podatników o zezwolenie na prowadzenie i przechowywanie ksiąg wraz z dokumentami poza lokalem przedsiębiorstwa (zakładu) lub miejscem wykonywania zajęcia — pozostaje nadal aktualny okólnik Ministerstwa Skarbu z 19 czerwca 1948 r. w sprawie wykładni przepisów art. 84 ust. 6 dekretu o postępowaniu podatkowym (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 69, poz. 279).

do § 19 ust. 1:

1. Rozp. księg. znosi ogólny typ ksiąg uproszczonych. Obowiązują jednakże przepisy co do ksiąg szczególnego typu, o których m. in. mowa w §§ 40 i 42 ust. 2 rozp. księg. oraz w wyjaśnieniach nin. okólnika do tych paragrafów.

2. Do prowadzenia ksiąg podatkowych obowiązani są podatnicy podatku obrotowego, nie mający obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych, a nie korzystający ze zwolnienia od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych z mocy przepisów § 20 rozp. księg.

3. Obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych mają w szczególności — spółki handlowe z mocy ort 54 kodeksu handlowego w związku z art. 5 tegoż kodeksu (Dz. U. R. P. z r. 1934 Nr 57, poz. 502). Spółkami handlowymi są, zgodnie z art. 5 § 2 kodeksu handlowego — spółki jawne, spółki komandytowe, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i spółki akcyjne. Spółką jawną jest spółka, która prowadzi przedsiębiorstwo w większym rozmiarze i we wspólnym imieniu i nie jest inną spółką handlową, bez względu na to, czy dopełnia innych warunków prawem przewidzianych jak np. stwierdzenia umowy spółki na piśmie, dokonania wpisu spółki do rejestru handlowego itp. (art. 76—80 k. h.). Każda inna spółka nie będąca spółką handlową jest spółką prawa cywilnego. W praktyce i w znaczeniu potocznym spółka prawa cywilnego jest zrzeszeniem dwóch lub więcej osób, prowadzących wspólnie działalność gospodarczą; spółki takie prowadzą zazwyczaj drobne przedsiębiorstwa handlowe lub rzemieślnicze. O ile by jednak prowadzone przez tego rodzaju spółkę przedsiębiorstwo osiągnęło obrót, który ze względu na swą wysokość kwalifikowałby przedsiębiorstwo do rzędu przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze, wówczas spółka ta, prowadzona we wspólnym imieniu, ma obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych.

Obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych mają również — osoby, prowadzące przedsiębiorstwa w większym rozmiarze z mocy art. 54 w związku z art. 4 § 1 k. h. Przedsiębiorstwa prowadzone w większym rozmiarze określa rozporządzenie Ministrów Przemysłu, Aprowizacji i Handlu oraz Żeglugi i Handlu Zagranicznego z 11 lipca 1946 r. (Dz. U. R. P. z r. 1946 Nr 36, poz. 223, z r. 1947 Nr 73, poz. 465 i z r. 1949 Nr 64, poz. 514). Prócz przedsiębiorstw państwowych i samorządowych oraz pozostających pod zarządem państwowym i samorządowym rozporządzenie to — do przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze zalicza:

1) przedsiębiorstwa przewozowo-ekspedycyjne, przeładunkowe, usług portowych, domy składowe, biura pośrednictwa handlowego, przedsiębiorstwa komisowe, wywiadowcze, przedsiębiorstwa wydawnicze — bez względu na wysokość obrotu,

2) przedsiębiorstwa, których obrót przewyższa kwotę 18 milionów zł w stosunku rocznym,

3) przedsiębiorstwa, które po zasięgnięciu opinii izby skarbowej i izby przemysłowo-handlowej — zostały uznane za prowadzone w większym rozmiarze przez sąd rejestrowy,

4) przedsiębiorstwa przemysłowe, nie wymienione pod 1), 2) i 3), jeżeli prowadzący je kupcy posiadają zakłady sprzedaży artykułów własnej produkcji zaliczone lub podlegające zaliczeniu do przedsiębiorstw prowadzonych w większym rozmiarze.

4. Powołane wyżej przepisy prawne są rozstrzygające również i dla ustalenia obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych przez przedsiębiorstwa młynarskie, gdyż przez użyte w § 9 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 10 maja 1946 r. o przemiale zbóż i opłatach przemiałowych (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 156) określenie „prawidłowe księgi handlowe" rozumieć należy nie tylko księgi, których obowiązek prowadzenia wynika z art. 54 kodeksu handlowego, ale także i księgi przewidziane w innych przepisach prawnych, zgodnie z wywodami zawartymi w okólniku Ministerstwa Skarbu z 2 lipca 1947 r. Nr D. V. 5100/1/47 w sprawie obowiązku prowadzenia ksiąg przez młyny (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 19, poz. 242).

5. Podatnicy, obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych, mogą i pod rządem rozp. księg. prowadzić księgi handlowe zamiast ksiąg podatkowych.

do § 19 ust. 2:

Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 35 rozporządzenia o księgach z r. 1946 zawarte w ust. pierwszym i drugim, zdanie pierwsze oraz w ust. trzecim — okólnika Ministerstwa Skarbu z 12 czerwca 1947 r. N. D. V. 2485/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 226).

do § 20 ust. 1 i 2:

1. Przepis wyraźnie podkreśla, iż zwolnienie od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych dotyczy tych podatników, którzy prowadzą określone zakłady rzemieślnicze jednoosobowo (osobiście).

2. Oprócz jubilerstwa i zegarmistrzostwa przepis wyłącza spod zwolnień od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych, o których mowa w § 20 ust. 1 i 2 rozp. księg., również następujące rodzaje rzemiosła: brązownictwo, piekarstwo, rzeźnictwo i wędliniarstwo oraz rzeźnictwo i wędliniarstwo z mięsa końskiego. Przez jubilerstwo należy rozumieć również następujące specjalności rzemiosł: wyrób przedmiotów z metali szlachetnych oraz szlifowanie drogich kamieni. Wyłączenia te mają w szczególności na względzie jawność transakcyj międzykupieckich oraz wartość masy towarowej.

do § 20 ust. 3 i 4:

Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 36 rozporządzenia o księgach z 1946 r., zawarte w ust. 2 i 3 okólnika Ministerstwa Skarbu z 12 czerwca 1947 r. N. D. V. 2485/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 226).

do § 22 ust. 1:

Odnośny przepis jest w zakresie ksiąg podatkowych odpowiednikiem — odnoszącego się do ksiąg handlowych — art. 89 ust. 1 dekretu o postępowaniu podatkowym. Z tego względu wyjaśnienia do art. 89 ust. 1, zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 5 lipca 1947 r. N. D. V. 2606/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 19, poz. 243) stosują się również i do ksiąg podatkowych.

do § 22 ust. 2:

Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 16 rozporządzenia o księgach z 1946 r., zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 12 czerwca 1947 r. N. D. V. 2485/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 226).

do § 24 ust. 2 i 3:

1. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 22a rozporządzenia o księgach z 1946 r., zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 2 grudnia 1947 r. N. D. V. 12971/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 57, poz. 401).

2. Brak obowiązku przedstawiania do zaświadczenia urzędowi skarbowemu księgi przychodów i rozchodów, prowadzonej przez notariuszów na zasadzie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12. XII. 1933 r. w sprawie ksiąg notariuszów (Dz. U. R. P. Nr 99, poz. 764) — normuje okólnik Ministerstwa Skarbu z 28 stycznia 1948 r. N. D. V. 1366/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 10, poz. 42) — (zob. również wyjaśnienia nin. okólnika do § 36 rozp. księg.).

do § 25:

1. Przepis, iż księgi podatkowe powinny wykazywać dane zgodne z rzeczywistością, jest w szczególności odpowiednikiem przepisu art. 85 ust. 4 dekretu o postępowaniu podatkowym, który nakazuje zgodne z rzeczywistością wykazywanie imienia, nazwiska (nazwy firmy) oraz adresu odbiorców i dostawców przy sprzedaży i zakupie towarów bądź w większych ilościach, bądź celem odsprzedaży lub przeróbki. Przepis uogólnia tezę, obowiązującą w tym przedmiocie z mocy prawa podatkowego oraz kodeksu handlowego co do ksiąg handlowych.

2. Księgi podatkowe powinny więc zawierać zgodne z rzeczywistością imiona, nazwiska (nazwy firm) oraz adresy dostawców, a także, jeżeli chodzi o księgi podatkowe Nr 2 i Nr 3 — imiona i nazwiska (nazwy firm) oraz adresy osób, dla których podatnik świadczy usługi lub usługi połączone ze świadczeniem rzeczy. Obowiązek ujawniania powyższych danych, jeżeli chodzi o księgę podatkową Nr 2, istnieje tylko wówczas, gdy wartość świadczonych usług bądź usług połączonych ze świadczeniem rzeczy — przekracza kwotę 5.000 zł. We wszystkich jednak przypadkach, gdy świadczenie nastąpiło w wykonaniu zamówienia przyjętego na piśmie (umowa, list itp.) ujawnienie imion i nazwisk (nazw firm) oraz adresów i zleceniodawców jest obowiązkowe bez względu na wartość umówionej kwoty zapłaty.

do § 27 ust. 2:

Rozciągnięcie na prowadzących księgi podatkowe obowiązku przechowywania — niezależnie od zwykłych dowodów, stanowiących podstawę księgowania — również wszystkich dokumentów wystawionych i otrzymanych w ramach istniejącego w przedsiębiorstwie systemu kontroli wewnętrznej, wiąże się w szczególności z rozszerzeniem kręgu podatników, którzy w związku z przepisem § 19 ust. 1 rozp. księg. powinni prowadzić księgi podatkowe.

do § 28:

Wyjaśnienia nin. okólnika do § 18 rozp. księg. są oczywiście aktualne co do prowadzenia ksiąg podatkowych oraz przechowywania ich wraz z dokumentami poza lokalem przedsiębiorstwa lub miejscem wykonywania zajęcia.

do § 30 ust. 1:

Księga podatkowa Nr 1 (księga zakupu towarów) otrzymała w rozp. księg. nową nazwę: księgi podatkowej Nr 1 (księgi towarów).

Ta zmiana nazwy pozostaje w związku ze zmianą zakresu zdarzeń gospodarczych, podlegających ujawnianiu w księdze stosownie do przepisu § 30 ust. 2 rozp. księg.

do 30 ust. 2:

1. Rozszerzenie zakresu zdarzeń gospodarczych, podlegających ujawnianiu w księdze podatkowej Nr 1, pozostaje w związku z rozszerzeniem kręgu podatników, którzy—z uwagi na zniesienie ogólnego typu ksiąg uproszczonych oraz na podwyższenie dolnej granicy obrotów, od której z reguły rozpoczyna się obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych, z 12 milionów na 18 milionów złotych w stosunku rocznym—podlegają obowiązkowi prowadzenia ksiąg podatkowych Nr 1.

2. Powyższa zmiana przepisów — ze względów natury praktycznej — nie nakłada jednak na ogół podatników drobnotowarowej grupy gospodarczej obowiązków, trudnych w rzeczywistości do wykonania, a okoliczność ta powinna być odpowiednio wzięta pod uwagę zarówno przez władze podatkowe, jak i przez zainteresowanych podatników (zob. również ust. 1 wyjaśnień do § 32 ust. 1 rozp. księg.).

3. Rozwinięcie zasad oraz sprecyzowanie techniki wykonania obowiązków, o których mowa w § 30 ust. 2 rozp. księg. wskazują przepisy wzmiankowanego w § 41 rozp. księg. zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 30 grudnia 1949 r. o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych Nr 1, 2, 3, 4 i 5 oraz wzoru arkusza kontrolnego wpłat czynszu (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 42, poz. 287) i objaśnienia do księgi podatkowej Nr 1, stanowiące wraz z wzorem tej księgi integralną część składową cytowanego zarządzenia.

4. Wymogom § 30 ust. 2 rozp. księg. czyni zadość prowadzenie księgi podatkowej Nr 1 według wzoru tej księgi i objaśnień do tej księgi, o których mowa w ust. poprzednim nin. okólnika.

do § 30 ust. 3:

Przepis § 30 ust. 3 rozp. księg. ma na celu podkreślenie zasady, że w księgach podatkowych Nr 1 towar powinien być zaksięgowany na przychód bezzwłocznie tj. w chwili otrzymania towaru i to bez względu na to, czy towar nadszedł do przedsiębiorstwa równocześnie z rachunkiem lub konsygnacją czy też przed otrzymaniem rachunku (konsygnacji). W tym ostatnim przypadku należy sporządzić szczegółowy opis otrzymanego towaru, zgodnie z przepisem § 5 ust. 4 i na tej podstawie zaksięgować przychód towaru.

Obowiązek bezzwłocznego ujawniania zakupu towaru w księdze podatkowej Nr 1 dotyczy również podatników, obowiązanych do prowadzenia obok ksiąg podatkowych—kontroli ilościowej przychodu towarów (§ 32 rozp. księg.).

do § 31 ust. 2:

1. Co do wyceny remanentu towarów w ramach ksiąg podatkowych Nr 1 obowiązują zasady ustalone w § 4 rozp. księg. i aktualne są wyjaśnienia, udzielone w nin. okólniku do tego paragrafu.

2. Za koszt wytworzenia, według którego należy wyceniać w ramach ksiąg podatkowych Nr 1 w szczególności remanent półwyrobów i wyrobów gotowych własnej produkcji, należy uważać koszt wytworzenia, którego pojęcie precyzują przepisy § 9 rozp. księg. oraz wyjaśnienia nin. okólnika do tego paragrafu.

3. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 43 rozporządzenia Ministra Skarbu z 31. X. 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych zawarte w ustępach 4 i 5 okólnika Ministerstwa Skarbu z 12 czerwca 1947 r. Nr D. V. 2485/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 226) oraz w okólniku Ministerstwa Skarbu z 27 grudnia 1948 r. w sprawie terminu wyceny remanentów towarowych przez podatników zawodu aptekarskiego, prowadzących księgi podatkowe (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 102, poz. 482).

do § 32 ust. 1:

1. Nowy ten przepis, nakładając na określoną grupę podatników obowiązek prowadzenia obok ksiąg podatkowych Nr 1 kontroli ilościowej, ograniczonej do przychodu towarów, w gruncie rzeczy dzieli podatników prowadzących księgi podatkowe Nr 1 na dwie grupy:

1) na grupę obowiązaną do prowadzenia kontroli ilościowej przychodu towarów i

2) na grupę, zwolnioną od tego obowiązku.

Grupa pierwsza podatników należy w zasadzie do rzędu przedsiębiorstw średniozasobnych ekonomicznie i w pewnej mierze (prowadząc według dotychczasowych przepisów księgi handlowe) podlega od dawna obowiązkowi prowadzenia kontroli ilościowej; grupa ta w pewnej mierze prowadziła również księgi uproszczone i cały szereg urządzeń księgowych, stanowiących komplet tych ksiąg. Nowe przepisy nie nakładają więc na omawianą grupę podatników — obowiązków, trudnych do wykonania w rzeczywistości, lub wymagających zatrudnienia dodatkowych sił. Zakres obowiązków tej grupy praktycznie uległ co do księgowości raczej zmniejszeniu i okoliczność ta powinna być wzięta pod uwagę zarówno przez władze podatkowe, jak i przez zainteresowanych podatników.

Grupa druga podatników należy w zasadzie do gospodarki drobnotowarowej niewielkich rozmiarów i praktycznie biorąc — nowe obowiązki, wynikające z przepisów rozp. księg. co do ksiąg podatkowych Nr 1, obciążają ją dodatkowo w stopniu minimalnym.

2. Narówni z przedsiębiorstwami o charakterze wyłącznie usługowym należy również traktować te przedsiębiorstwa przemysłowe lub rzemieślnicze, które, trudniąc się wyłącznie wykonywaniem zamówień z powierzonych im materiałów, surowców, półwyrobów itp. do wykonywania tych prac zakupują i zużywają drobne ilości materiałów pomocniczych, np. przedsiębiorstwa krawieckie dodają nici, szewskie — szpilki, stolarskie — klej, itp.

3. Za podstawę do rozstrzygania, czy przedsiębiorstwo obowiązane jest prowadzić kontrolę ilościową przychodu, należy przyjmować obrót w rozumieniu art. 5 dekretu z 25 października 1948 r. o podatku obrotowym, nie wyłączając obrotów wolnych od opodatkowania na podstawie art. 4 tego

dekretu oraz obrotów zwolnionych całkowicie lub częściowo od opodatkowania w trybie art. 20 wspomnianego dekretu. Jeżeli więc np. przy sprzedaży wyrobów Polskiego Monopolu Tytoniowego przedsiębiorstwo osiągnęło w 1949 r. tytułem t. zw. rabatu kwotę 720.000 zł przy ogólnym zakupie 9.000.000 zł, obowiązane jest ono do prowadzenia kontroli ilościowej przychodu. To samo dotyczy przedsiębiorstw sprzedaży wyrobów Państwowego Monopolu Spirytusowego itp.

do § 32 ust. 2:

1. Co do zasad i sposobu prowadzenia kontroli ilościowej przychodu towarów niezależnie od ksiąg podatkowych Nr 1— obowiązują odpowiednio przepisy § 5 rozp. ksiąg. oraz aktualne są odpowiednie wyjaśnienia nin. okólnika, udzielone do tego paragrafu.

2. Dla porządku należy jednakże mieć na uwadze—iż terminowy zapis przychodu towarów w kontroli ilościowej — nie zwalnia podatnika od obowiązku bezzwłocznego (§ 30 ust. 3 rozp. ksiąg.) ujawniania zakupu towarów w odpowiednich kolumnach (co najmniej w kol. 1 do 8) księgi podatkowej Nr 1 (księgi towarów).

do § 33:

1. Powołanie tu przepisu § 11 rozp. ksiąg. oznacza, iż dotyczy on określonych przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych, dokonujących produkcji, obróbki lub remontu i napraw — na zlecenie nakładców — zleceniodawców również w przypadkach prowadzenia ksiąg podatkowych Nr 1.

2. Nałożony przez rozp. ksiąg. obowiązek szczególnego dokumentowania obrotów ze sprzedaży towarów, o których mowa w art. 9 dekretu o podatku obrotowym, przejęty jest z rozporządzenia Ministra Skarbu z 27 grudnia 1948 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488).

do § 34 ust. 2:

1. Przepis wprowadza drobną zmianę dotychczasowego układu księgi podatkowej Nr 2: należy odrębnie ujawniać zamówienia wykonywane z materiałów wykonującego zamówienie i odrębnie zamówienia wykonywane z materiałów zamawiającego. Zmiana ta pozostaje w związku z przepisami dekretu o podatku obrotowym, w szczególności z przepisami kwalifikującymi poszczególne obroty do opodatkowania według poszczególnych stawek podatkowych. Konsekwentnie należy zatem odpowiednio do przepisów podatku obrotowego kwalifikować do podlegających wyodrębnieniu zamówień w szczególności te zamówienia, które wykonywane są częściowo z materiałów podatnika i częściowo z materiałów dostarczonych mu przez zamawiającego.

2. Wymogom przepisu § 34 czyni zadość prowadzenie księgi podatkowej Nr 2 według wzoru, ustalonego w związku z § 41 rozp. ksiąg. zarządzeniem Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych (Dz. Urz. Min. Sk. z roku 1949 Nr 42, poz. 287) oraz według objaśnień, stanowiących integralną część tego wzoru.

3. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 38 rozporządzenia Ministra Skarbu z 31. X. 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych — zawarte w ustępach 1, 2, 3, 4 i 6 okólnika Ministerstwa Skarbu z 12 czerwca 1947 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 226).

do § 35:

W związku z wyjaśnieniami do § 34 ust. 2 rozp. ksiąg. zestawienie zamówień nie wykonanych należy sporządzać z wyodrębnieniem zamówień podlegających wykonaniu z materiałów podatnika oraz zamówień podlegających wykonaniu z materiałów zamawiającego.

do § 36 ust. 1:

1. Krąg podatników, obowiązanych do prowadzenia ksiąg podatkowych Nr 3, wymieniają objaśnienia do wzoru tych ksiąg, stanowiące załącznik do zarządzenia Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych (Dz. Urz. Min. Sk. z r. 1949, Nr 42, poz. 287).

2. Nadal aktualne są jednak przepisy okólnika Ministerstwa Skarbu z 28 stycznia 1948 r. Znak Min. Sk. D. V. 1366/1/48 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 10, poz. 42), który w szczególności wyjaśnia ,iż notariusze — narówni z księgami podatkowymi Nr 3 — mogą prowadzić księgi przychodów i rozchodów, określone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z 12 grudnia 1933 r. w sprawie ksiąg notariuszów (Dz. U. R. P. Nr 99, poz. 764). (Zob. również wyjaśnienia do § 24 ust. 2 i 3 rozp. ksiąg.).

do § 36 ust. 2:

1. Wymogom przepisu czyni zadość prowadzenie ksiąg podatkowych Nr 3 według wzoru ustalonego powołanym zarządzeniem Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych oraz według objaśnień do wzoru ksiąg podatkowych Nr 3.

2. Nowa redakcja wspomnianych wyżej objaśnień wyraźnie wskazuje termin, w którym poszczególne zapisy powinny być wnoszone do księgi podatkowej Nr 3: wszelkie przychody dnia należy wpisywać do księgi bieżąco, nie później z końcem danego dnia. Wskazanie to, wyjaśniając wątpliwości co do omawianego przedmiotu, usuwa zarazem zbędne kontrowersje praktyki życiowej.

3. Lekarze ginekolodzy ,seksuolodzy, wenerolodzy, prowadzący księgę podatkową Nr 3, mogą nie wykazywać imion, nazwisk oraz adresów pacjentów.

do § 37:

1. Przepis ten jest nowy. Obowiązek spisu sum, wpłaconych podatnikowi przez klientów do rozliczenia, a nierozliczonych z nimi w danym okresie rachunkowym — porządkuje zagadnienie ustalania zobowiązań podatkowych oraz rozliczeń.

2. Nadal aktualne są wyjaśnienia do § 39 rozporządzenia Ministra Skarbu z 31. X. 1946 r. o księgach handlowych uproszczonych i podatkowych, zawarte w okólniku Ministerstwa Skarbu z 12 czerwca 1947 r. Nr D. V. 2485/1/47 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 18, poz. 226).

do § 38 ust. 1:

1. W rozumieniu rozp. ksiąg. przedsiębiorstwa (zakłady), wykonujące obok usług o których mowa w § 38 ust. 1 rozp. ksiąg. świadczenia innego rodzaju, obowiązane są prowadzić obok księgi podatkowej Nr 4 także księgi właściwe dla wykonywania świadczeń innego rodzaju. W szczególności np. fryzjer, podatnik podatku obrotowego, dokonujący w swym lub innym zakładzie — sprzedaży artykułów kosmetycznych w rozmiarze, dopuszczonym dla ksiąg podatkowych, powinien obok księgi podatkowej Nr 4 prowadzić także księgę podatkową Nr 1, a ponadto kontrolę ilościową przychodu towarów handlowych, jeżeli obowiązek taki wynika z przepisu § 32 rozp. ksiąg.

2. Zwolnienie od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych podatników wykonujących dorożkarstwo i eksploatację taksówek, jeżeli posiadają oni nie więcej niż dwie dorożki konne lub jedną taksówkę (okólnik Min. Sk. z 2. XII 1947 r. Nr D. V. 12971/1/47—(Dz. Urz. Min. Sk. Nr 57, poz. 401) jest nadal aktualny. Powołany okólnik jest również aktualny co do wyjaśnień, odnoszących się do § 40 rozporządzenia Ministra Skarbu z 31. X. 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych.

do § 38 ust. 2:

Wymogowi przepisu czyni zadość prowadzenie ksiąg podatkowych Nr 4 według wzoru, ustalonego powołanym zarządzeniem Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych, oraz według objaśnień do wzoru księgi podatkowej Nr 4.

do § 39:

1. Rozp. ksiąg. określa pojęcie czynszu komornianego (komornego) nową nomenklaturą: „czynsz". Ilekroć zatem w rozp ksiąg. we wzorze księgi podatkowej Nr 5, w objaśnieniach do tego wzoru lub w arkuszu kontrolnym wpłat czynszu (§ 39 i 41 rozp. ksiąg.) jest mowa o czynszu, należy przezeń rozumieć pojęcie, określane dotychczas przez przepisy o księgach nomenklaturą czynsz komorniany lub komorne.

2. Wymogowi przepisu § 39 ust. 2 i 3 rozp. ksiąg. czyni zadość prowadzenie księgi podatkowej Nr 5 oraz arkusza kontrolnego wpłat czynszu według wzorów ustalonych powołanym zarządzeniem Ministra Skarbu o ustaleniu wzorów ksiąg podatkowych oraz według objaśnień do wzoru księgi podatkowej Nr 5.

do § 40:

1. Przez szczególne przepisy o obowiązku prowadzenia ksiąg, nie naruszone przepisami rozp. ksiąg. — z zastrzeżeniami wyrażonymi w nin. okólniku w uwagach do § 42 ust. 2 rozp. ksiąg. — należy rozumieć w szczególności:

1) rozporządzenie Ministra Skarbu z 17 grudnia 1947 r. o obowiązku prowadzenia ksiąg szczególnego typu przez podatników zawodu aptekarskiego (Dz. U. R. P. Nr 75, poz. 486),

2) rozporządzenie Ministra Skarbu z 7 maja 1949 r. o obowiązku prowadzenia ksiąg szczególnego typu przez podatników, prowadzących przedsiębiorstwa cukiernicze i cukierniczo-kawiarniane (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 250),

3) rozporządzenie Ministra Skarbu z 5 lipca 1949 r. o obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych przez duchownych (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 292),

4) rozporządzenie Ministra Skarbu z 6 grudnia 1949 r. o obowiązku prowadzenia ksiąg szczególnego typu przez podatników, prowadzących przedsiębiorstwa gastronomiczne (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488),

5) zarządzenie Ministra Skarbu wydane na podstawie art. 1 dekretu z 14 kwietnia 1948 r. o sposobie udowodniania przez podatników przychodów gotówkowych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 141).

2. W związku z podwyższeniem granicy, od której rozpoczyna się obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych z 12 milionów zł do 18 milionów zł w stosunku rocznym—podatnicy, obowiązani do prowadzenia (branżowych) ksiąg uproszczonych szczególnego typu, powinni począwszy od r. 1950, prowadzić księgi omawianego rodzaju, gdy w roku ubiegłym osiągnęli obroty: zarówno w granicach ponad 8 milionów zł do 12 milionów zł, jak i w granicach ponad 12 milionów zł do 18 milionów zł.

3. Podatnicy, prowadzący przedsiębiorstwa gastronomiczne, wymienione w § 3 rozporządzenia Ministra Skarbu z 6 grudnia 1949 r. o obowiązku prowadzenia ksiąg szczególnego typu (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488) — obowiązani są prowadzić księgę podatkową Nr 1 według nowego wzoru (księgę towarów).

4. Równoległy obowiązek udowodniania sprzedaży—przez określone grupy podatników — zarówno dziennymi zestawieniami sprzedaży, prowadzonymi przez sprzedających, jak i co do przychodów gotówkowych, kwitami z bloczków urzędowego nakładu — pozostaje w szczególności w związku z wzajemną kontrolą obrotów poprzez sprzedawcę i kasjera (zob. uwagę 2 nin. okólnika do § 6 ust. 2 rozp. księg.).

do § 41:

Zarządzenie, o którym mowa w § 41 rozp. księg., zostało ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Skarbu z r. 1949, Nr 42, poz. 287.

do § 42 ust. 1:

Przepis § 42 ust. 1 pkt 2) rozp. księg., formalnie uchyla w całości tę część rozporządzenia Ministra Skarbu z 27 grudnia 1948 r. w sprawie wejścia w życie przepisów art. 9 dekretu z 25 października 1948 r. o podatku obrotowym oraz w sprawie obowiązku podatników odrębnego ujawniania w księgach zakupu, produkcji oraz sprzedaży niektórych towarów i wyrobów — (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 488)—która nie dotyczy sprawy wejścia w życie przepisów art. 9. Uchylone formalnie przepisy co do obowiązku podatników odrębnego ujawniania w księgach zakupu, produkcji oraz sprzedaży niektórych towarów i wyrobów — merytorycznie obowiązują jednak nadal w tym zakresie, w jakim przejęte one zostały przez rozp. księg. i w tej formie, w jakiej przez poszczególne przepisy rozp. księg. zostały wyrażone.

do § 42 ust. 2:

1. W związku z wyjaśnieniami nin. okólnika, udzielonymi w uwadze 1 do § 19 ust. 1 rozp. księg. i w uwadze 1 do § 40 rozp. księg. oraz w związku z przepisem § 40 rozp. księg. — przepis § 42 ust. 2 rozp. księg. należy rozumieć w ten sposób, iż rozp. księg. uchylając dotychczasowy ogólny typ ksiąg uproszczonych, utrzymuje w mocy (branżowe) księgi szczególnego typu, określone w szczególności przepisami, cytowanymi w uwadze 1 nin. okólnika do § 40 rozp. księg.

2. Jednakowoż jeżeli w przepisach i objaśnieniach co do (branżowych) ksiąg szczególnego typu poza księgami branżowymi uproszczonymi są powołania na ogólne normy rozporządzenia Ministra Skarbu z 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 65, poz. 365, z r. 1947 Nr 73, poz. 466 oraz z 1948 r. Nr 31, poz. 208) — należy w zamian tych norm stosować normy rozp. księg. Normy rozp. księg. należy stosować również i co do zagadnień księgowości, nie poruszonych w cytowanym rozporządzeniu o księgach z 1946 r., a unormowanych przez rozp. księg. Wyjątek od tych zasad stanowi zwolnienie podatników prowadzących (branżowe) księgi szczególnego typu od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej towarów na zasadach ogólnych. Podatników prowadzących (branżowe) księgi szczególnego typu, obowiązuje jednak nadal ujawnianie ilości towarów w sposób, określony odpowiednimi przepisami co do ksiąg szczególnego typu (uwaga 1 nin. okólnika do § 40 rozp. księg.).

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

9.

OKÓLNIK

z dnia 3 stycznia 1950 r.

w sprawie zwolnienia Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska" od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej.

Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, że nie zachodzą przeszkody przeciw składaniu przez Oddziały Okręgowe C. R. S. „Samopomoc Chłopska" w imieniu Gminnych Spółdzielni, zbiorowych podań o zwolnienie poszczególnych spółdzielni po myśli przepisu § 5 ust. 10 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 502) od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej.

Dyrektorzy izb skarbowych, korzystając z upoważnienia zawartego w powołanym przepisie powinni jednak decydować indywidualnie co do poszczególnych spółdzielni wymienionych w zbiorowym wniosku, o zwolnieniu od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej.

Dyrektor Departamentu Inż. T. Sibera

10.

OKÓLNIK

z dnia 3 stycznia 1950 r.

w sprawie obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej przez przedsiębiorstwa rzemieślnicze rzeźniczo-wędliniarskie.

Nawiązując do okólnika z 9 marca 1949 r. Znak Min. Sk. D. V. 3349/1/49 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 9, poz. 44) Ministerstwo Skarbu poleca nie kwestionować ksiąg handlowych za okres od 1 lipca do 31 grudnia 1949 r. podatników prowadzących na podstawie uprawnień rzemieślniczych przedsiębiorstwa rzeźniczo-wędliniarskie, jeżeli jedynym powodem do nieuznania ksiąg za dowód w postępowaniu podatkowym byłoby nieprowadzenie kontroli ilościowej, przewidzianej w § 5 rozporządzenia Ministra Skarbu z 31 października 1946 r. (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 65, poz. 365, z 1947 r. Nr 73, poz. 466 i z 1948 r. Nr 31, poz. 208). Należy jednak mieć na uwadze, iż brak kontroli ilościowej w powyższym okresie czasu przy uzasadnionym przekonaniu władzy podatkowej, że księgi handlowe podatnika nie zawierają całości obrotu albo dochodu, (art. 6 ustawy o obywatelskich komisjach podatkowych) lub w okolicznościach istnienia przesłanek do zastosowania przepisów art. 89 ust. 2 post. pod. — powinien być jednym z argumentów przy rozważaniu mocy dowodowej ksiąg w postępowaniu podatkowym.

Co się tyczy 1950 r. — to podatnicy, prowadzący na podstawie uprawnień rzemieślniczych przedsiębiorstwa rzeźniczo-wędliniarskie, powinni prowadzić kontrolę ilościową na zasadach ogólnych, wyrażonych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z 17 grudnia 1949 r. o księgach handlowych i podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 502).

Wymogowi prowadzenia kontroli ilościowej na zasadach ogólnych rozp. księg. podatnicy — o których wyżej mowa — uczynią zadość, jeżeli będą wykazywali dane, wymienione w ust. 2, pkt 1) — 7) cytowanego na wstępie okólnika z 9 marca 1949 r.

Podsekretarz Stanu Prof. Dr L. Kurowski

11.

OKÓLNIK

z dnia 4 stycznia 1950 r.

w sprawie wymiaru i poboru podatków od nieruchomości i od lokali w gminach wiejskich i w miastach niewydzielonych.

Ministerstwo Skarbu udziela do wiadomości podległym sobie władzom i urzędom pismo okólne Ministerstwa Administracji Publicznej z 9 grudnia 1949 r. SF. I.-7-4319 w sprawie wymiaru i poboru podatków od nieruchomości i od lokali w gminach wiejskich i w miastach niewydzielonych, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Administracji Publicznej z 21 grudnia 1949 r. Nr 53, poz. 394.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

PISMO OKÓLNE

z dnia 9 grudnia 1949 r.

Wymiar i pobór podatków od nieruchomości i od lokali w gminach wiejskich i w miastach niewydzielonych.

SF. I.-7-4319

Ob. Ob. Wojewodowie, Starostowie Powiatowi, Burmistrzowie i Wójtowie.

Przeprowadzone w terenie z ramienia władz centralnych inspekcje ujawniły w ostatnim czasie, m. in., że sprawy wy-

miaru i poboru podatków komunalnych od nieruchomości i od lokali w gminach wiejskich i miastach niewydzielnoych pozostają w dużym zaniedbaniu.

W szczególności niektóre zarządy gmin, w nielicznych coprawda wypadkach, nie dokonały wymiaru za rok bieżący w/w podatków i za lata ubiegłe 1946, 1947 i 1948 r.

W związku z powyższym Ministerstwo Administracji Publicznej zwraca uwagę na konieczność wykorzystania istniejących źródeł dochodowych z tytułu podatków od nieruchomości i od lokali, co leży w interesie samych związków samorządowych i jest obowiązkiem wynikającym z ustawy.

Usunięcia spostrzeżonych braków i zaniedbań na tym odcinku gospodarki komunalnej oczekuje Min. Adm. Publ. jeszcze w roku bieżącym tak, aby podatkiem od nieruchomości i od lokali objęci zostali wszyscy bez wyjątku podatnicy i to za okres od dnia 1-go stycznia 1946 roku tj. od chwili wejścia w życie postanowień dekretu z dnia 20 marca 1946 r. o podatkach komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 198 z 1947 r.).

Ministerstwo zwraca uwagę na dopuszczalność dokonania wymiaru za lata ubiegłe przed upływem lat sześciu od końca roku podatkowego, w którym powstał obowiązek podatkowy (art. 130 ust. 1) dekretu z 16 maja 1946 r. o post. podat. Dz. U. R .P. Nr 27, poz. 174).

Ministerstwo Administracji Publicznej zawiadamia, że wyniki akcji wymiaru i poboru podatków komunalnych będą bieżąco kontrolowane w terenie.

Dyrektor Departamentu: Mgr. R. Paulisz

12.

OKÓLNIK

z dnia 5 stycznia 1950 r.

w sprawie rozporządzenia Ministra Skarbu o obniżeniu skal podatkowych w podatku od wynagrodzeń.

W jednym z najbliższych numerów Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ukaże się rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 4 stycznia 1950 r. w sprawie obniżenia skal podatkowych w podatku od wynagrodzeń.

W związku z powyższym Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

I.

W przypadku gdy 5% podwyżka wynagrodzenia wprowadzona uchwałą Rady Ministrów z 31 grudnia 1949 r. zostanie wypłacona jednorazowo za szereg okresów wypłaty np. za miesiąc styczeń i luty 1950 r. w miesiącu lutym 1950 r należy tę wypłatę traktować jako „wyrównanie wynagrodzenia" i zastosować przy obliczaniu podatku zasady okólników Ministra Skarbu z 9 lutego 1949 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 5, poz. 24) oraz z 30 czerwca 1949 r. (Dz. Urz. Min. Sk. Nr 24, poz. 154). Wynikła ewentualnie z obliczenia podatku nadpłata podlega zarachowaniu na poczet podatku przypadającego od wynagrodzeń za następne okresy wypłaty.

II.

Ponieważ powołane wyżej rozporządzenie ma zastosowanie również do wynagrodzeń wypłaconych przed dniem 1 stycznia 1950 r. za czas po dniu 31 grudnia 1949 r. w przypadkach, gdy wynagrodzenie za miesiąc styczeń 1950 r. zostało wypłacone w ostatnich dniach grudnia 1949 r. należy pobrać podatek od wynagrodzeń według nowych skal podatkowych. Przy wypłacie najbliższego wynagrodzenia w r. 1950 płatnicy z urzędu dokonają odpowiedniego sprostowania obliczenia podatku w ten sposób, aby sprostowanie to — dla celu kontroli prawidłowości obliczania podatku od wynagrodzeń przez władze skarbowe — znalazło odpowiedni wyraz w listach płac oraz wykazach potrąceń podatku od wynagrodzeń.

III.

Przepisy art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 4 lutego 1949 r. o podatku od wynagrodzeń (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 41) w sprawie obliczania podatku od wynagrodzeń w przypadkach, gdy podatnik otrzymuje wynagrodzenie od więcej niż jednego płatnika ,skala podatkowa z art. 11 powołanej ustawy od wynagrodzeń otrzymywanych przez osoby wykonujące twórczość lub działalność naukową, oświatową, artystyczną literacką i publicystyczną, oraz art. 12 ust. 3 powołanej ustawy w sprawie obliczania podatku w przypadkach ponoszenia podatku z własnych funduszów przez płatnika — pozostają bez zmiany.

IV.

Przepisy ustawy z dnia 30 stycznia 1948 r. o obowiązku społecznego oszczędzania (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 74, Nr 36, poz. 256, Nr 52, poz. 415 oraz z 1949 r. Nr 7, poz. 42 i Nr 21, poz. 136) pozostały bez zmiany.

Dyrektor Departamentu S. Kołakowski

13.

OKÓLNIK

z dnia 9 stycznia 1950 r.

w sprawie 5% podwyżki płac.

W myśl uchwały Rady Ministrów zapadłej dnia 31 grudnia 1949 r. pracownikom państwowym w rozumieniu art. 2 ustawy uposażeniowej z dnia 4 lutego 1949 r. (Dz. U. R. P. Nr 7, poz. 39) przysługuje od 1 stycznia 1950 r. 5% podwyżka uposażeń.

Podwyżkę liczyć należy od uposażenia zasadniczego, dodatków funkcyjnych, służbowych, lokalnych i tych dodatków służbowych z art. 8 ust. 2 ustawy uposażeniowej, które są płatne stale w wysokości ściśle z góry ustalonej, jak również od dodatków wyrównawczych ustalonych w uchwałach Rady Ministrów z dnia 19 lutego 1949 r.: dla pracowników państwowych, nauczycieli oraz sędziów i prokuratorów, pełniących służbę w Warszawie (Monitor Polski z 1949 r. poz. 150, 151 i 153).

Podwyżka 5% przysługuje również pracownikom ryczałtowo płatnym od stale z góry określonego ich wynagrodzenia.

Podwyżkę należy stosować także do: wynagrodzenia za godziny nadliczbowe i kontraktowe nauczycieli oraz za godziny nadliczbowe woźnych i pracowników fizycznych.

Podwyżka nie dotyczy natomiast premii, nagród i innych świadczeń ruchomych, ustalonych specjalnymi regulaminami zależnie od wyników pracy.

Podwyżkę należy obliczać mnożąc kwoty obowiązujących stawek poszczególnych elementów uposażenia przez 1,05 z zaokrągleniem sumy wynikowej do 5 zł wzwyż.

Wypłata podwyżki za styczeń br. winna nastąpić w dniu 1 lutego 1950 r. równocześnie z wypłatą podwyższonego uposażenia za luty.

Przy obliczaniu podatku od wynagrodzeń należy się kierować zasadami rozporządzenia Ministra Skarbu z 4 stycznia 1950 r. w sprawie obniżenia skal podatkowych podatku od wynagrodzeń.

Wypłata podwyżki za miesiąc styczeń 1950 r. winna być dokonana z kredytów osobowych otwartych na 1 kwartał br. Resorty zechcą podać Ministerstwu Skarbu — Departament Budżetowy wysokość wydatku z tytułu wypłaconej podwyżki uposażenia za styczeń 1950 r.

Minister Skarbu K. Dąbrowski

OGŁOSZENIE

o unieważnieniu legitymacji emerytalnej.

Unieważnia się legitymację emerytalną Nr 13880 wydaną przez Państwowy Zakład Emerytalny w Warszawie dla ob. Korbuta Michała.

Redakcja i Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu, Warszawa, ul. Wileńska 2/4.

Prenumerata wynosi rocznie zł 2000; półrocznie — zł 1100; kwartalnie — zł 600.

Należność za prenumeratę należy wpłacać z góry na 15 dni przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego na konto czekowe Administracji Dz. Urz. Min. Skarbu w P. K. O. w Warszawie Nr I-4428.

Należność za ogłoszenia o zagubionych lub skradzionych legitymacjach urzędowych wynosi zł 400 (ryczałt).

Inne ogłoszenia — zł 90 za 1 mm szerokości jednej szpalty.

Reklamacje z powodu nieotrzymania poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji.

Cena zł 90

ODBIORCA

Druk. PWPW. Warszawa, ul. Sanguszki 1. Zam. 9911. B-96855, 12.000. 11.1.—24.1.—50.